

Jaardocument 2017

Concern: ZorgAccent

T. 0900 0678 (lokaal tarief)
www.zorgaccent.nl

Jaarrekening 2017

Stichting ZorgAccent

**Model: geconsolideerde jaarrekening
CARE**

INHOUDSOPGAVE	Pagina
Inleiding/verkorte samenvatting	3
1. Algemeen	4
1.1. Doel	4
1.2. Kernactiviteiten	4
1.3. Juridische structuur	5
1.4. De interne organisatiestructuur en personele bezetting	6
1.5. Personele zaken	6
1.6. Financiële informatie	7
2. Bestuur en Toezicht	9
2.1. Raad van Bestuur, samenstelling in 2017	9
2.2. Toezichthouder	9
2.3. Medezeggenschap medewerkers, cliënten en naasten	13
3. Speerpunten	14
4. Kwaliteitsjaarverslag in het kader van het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg dat per 1 januari 2017 van kracht is.	15
5.1 Jaarrekening 2017 Geconsolideerd	23
5.1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2017	24
5.1.2 Geconsolideerde resultatenrekening over 2017	25
5.1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2017	26
5.1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	27
5.1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2017	37
5.1.6 Geconsolideerd mutatieoverzicht materiële vaste activa	47
5.1.7 Mutatieoverzicht financiële vaste activa	48
5.1.8 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017 (geconsolideerd)	49
5.1.9 Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2017	50
5.2 Jaarrekening 2017 Enkelvoudig	57
5.2.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2017	58
5.2.2 Enkelvoudige resultatenrekening over 2017	59
5.2.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening	60
5.2.4 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2017	61
5.2.5 Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa	71
5.2.6 Enkelvoudig mutatieoverzicht financiële vaste activa	72
5.2.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017 (enkelvoudig)	73
5.2.8 Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2017	74
5.3 Overige gegevens	79
5.3.1 Statutaire regeling resultaatbestemming	80
5.3.2 Controleverklaring	80

Inleiding/verkorte samenvatting

Met dit Jaardocument legt ZorgAccent verantwoording af over het jaar 2017; in eerste instantie aan onze bewoners, cliënten, hun naasten, onze medewerkers en vrijwilligers en aan alle overige belanghebbenden. Ook in 2017 hebben medewerkers samen met naasten van bewoners/cliënten¹ en de vrijwilligers gewerkt vanuit de visie van ZorgAccent. Dit om cliënten zoveel mogelijk autonomie te geven of hen daarin te ondersteunen. Een autonoom persoon probeert zaken na te streven die voor hem en/of haar belangrijk of waardevol zijn en bewandelt op die manier een eigen levenspad. Dat is wat wij willen; dat de kwetsbare mensen die aan onze zorg zijn toevertrouwd, zoveel mogelijk hun eigen levenspad kunnen vervolgen ondanks de beperkingen die zij ervaren.

In de Woonzorg noemen wij dat: nét als thuis of zo thuis mogelijk. Wij zijn er trots op en dankbaar voor dat dat in veel situaties is gelukt. Wij weten dit doordat we dit regelmatig horen van bewoners, cliënten en hun naasten, medewerkers en vrijwilligers maar ook terugzien op bijvoorbeeld de website van Zorgkaart Nederland, waar ZorgAccent van bewoners en naasten een gemiddeld waarderingscijfer voor 2017 ontving van 9.0. Veel waardering en complimenten dus voor al onze medewerkers en vrijwilligers die dit gezamenlijk hebben gerealiseerd! Ongelofelijk knap aangezien Twentenaren bekend staan om hun nuchterheid en de mentaliteit van 'een 7 is goed genoeg'.

Dit is mogelijk gemaakt door medewerkers in het primaire proces én medewerkers van de ondersteuning (alle medewerkers die geen direct contact hebben met onze bewoners). De overheadkosten blijven stabiel en tot een minimum beperkt, zodat zoveel mogelijk geld gaat naar de kerntaak van onze organisatie: zorg en ondersteuning bieden aan kwetsbare mensen. Coaches hebben teams zo optimaal mogelijk ondersteund in de zelfsturing, het maken van eigen keuzes en het verantwoordelijkheid nemen voor kwaliteit. ZorgAccent is ontzettend trots op het verzuimcijfer dat van 7% in 2016 gedaald is naar 4,9% in 2017. Ieder team heeft eigen afspraken op papier gemaakt over hoe zij omgaan met verzuim. Men bevraagt, helpt en steunt elkaar en zoekt naar alle mogelijke alternatieven om niet te hoeven verzuimen. Er is bewustwording gecreëerd dat verzuim veelal niet de beste optie is, mede door scholingen van Falke en Verbaan. Het medewerkerstevredenheidsonderzoek in de Woonzorg liet zien dat de medewerkers bovengemiddeld bevoegen zijn over hun werk. Het gemiddelde van de deelnemende organisaties lag op 55% en bij ZorgAccent scoorde dit item 72%.

Financieel gezien heeft ZorgAccent een gezond resultaat weten te behalen van € 1,8 miljoen (2,0 % van de omzet).

Het najaar verliep turbulent voor wat betreft het realiseren van goede overeenkomsten met externe financiers voor de zorg in 2018. Zowel bij de Wlz, de Zvw als de Wmo liepen processen niet zoals we hadden gehoopt. Bij de aanbesteding van 13 Twentse gemeenten kregen wij tot onze grote teleurstelling de huishoudelijke hulp in de gemeenten Almelo en Tubbergen niet gegund (vanwege dat zij een beperkt aantal aanbieders wilden). Gelukkig wel in de gemeenten Hellendoorn, Twenterand, Wierden en Rijssen-Holten. Wat betreft de Wlz hebben we onze A-status bij Menzis Zorgkantoor, nadat dit juridisch werd aangevochten, weten te behouden. In 2018 is er ruimte voor 5 zorgaanbieders in de regio met de A-status. De A-status geeft organisaties meer verantwoordelijkheid, maar ook een hoger tarief waar we uiteraard heel blij mee zijn.

In het afgelopen jaar vond een wisseling van bestuurders plaats. De nieuwe bestuurder trof een gezonde organisatie aan, gericht op de inhoud vanuit een duidelijke visie die tot in de haarvaten van de organisatie voelbaar en zichtbaar aanwezig is. Daarmee is een groot compliment aan de vorige bestuurder zeer op z'n plaats.

¹ In de Wijkverpleging spreken wij over cliënten, in de Woonzorg over bewoners.

De Cliëntenraad, Ondernemingsraad en de Raad van Toezicht hebben de bestuurder vanuit hun verschillende onafhankelijke rollen regelmatig op deskundige en inspirerende wijze bevraagd en geadviseerd. In het Managementteam vond voor de zomer nog een wisseling plaats, namelijk die van de directeur Bedrijfsvoering. Dank ook aan het managementteam voor al hun inspanningen zaken zo optimaal mogelijk door te laten lopen in het eerste halfjaar van 2017.

We hebben er zin in om samen voortvarend verder te gaan met door ontwikkelen van deze prachtige organisatie in 2018!

Aline Poolen – van den Brink
Raad van Bestuur ZorgAccent

1. Algemeen

Stichting ZorgAccent, Bellavistastraat 3, 7600 AE Almelo
Tel. 0900 0678 (lokaal tarief)
E-mail: info@zorgaccent.nl
Internetpagina: www.zorgaccent.nl
KvK-nummer: 08142634

1.1 Doel

Stichting ZorgAccent heeft tot doel het bieden van verantwoorde zorg, begeleiding en ondersteuning aan kwetsbare ouderen, zieken en andere mensen met beperkingen en handicaps die thuis of in een woonzorglocatie wonen.

1.2 Kernactiviteiten

ZorgAccent is een zorgorganisatie die zowel Wijkverpleging als Woonzorg biedt en werkt met kleine, zelfsturende teams bestaande uit (wijk)verpleegkundigen, verzorgenden en helpenden. Medewerkers kijken samen met bewoners naar welke ondersteuning nodig is en zoeken samen met naasten naar passende oplossingen. Bij de medewerkers in de Wijkverpleging is een groeiend maatschappelijk bewustzijn van het zo effectief inzetten van zorg, gericht op het stimuleren van zelfredzaamheid van de cliënt en zo mogelijk afbouw van zorg. In de Woonzorg is de ondersteuning afhankelijk van de doelgroep gericht op welzijn en welbevinden wat betreft de psychogeriatric. In de geriatrische revalidatiezorg, eerstelijnsverblijf, de gerontopsychiatrie en de bewoners met Korsakov is de zorg meer gericht op behandelen, activeren en structureren van het leven en waar mogelijk gericht op weer zelfstandig wonen. ZorgAccent heeft als motto: Denken in mogelijkheden. Dat is ook wat wij onze bewoners, cliënten en medewerkers gunnen: dat de mogelijkheden die zij hebben zo optimaal mogelijk worden benut.

De gefinancierde activiteiten vanuit de Zvw betreffen ongeveer 38%, de Wlz ongeveer 52% en WMO ca. 7% van onze omzet van 91 miljoen over 2017.

De volgende typen zorg wordt door ZorgAccent verleend:

Wet langdurige zorg (Wlz)

- Verblijf intramuraal met of zonder behandeling
- Volledig Pakket Thuis met of zonder behandeling en/of dagbesteding
- Crisisopvang
- Modulair Pakket Thuis

- Dagbesteding extramuraal (inclusief vervoer)
- Logeerfunctie
- PGB

Zorgverzekeringswet (Zvw)

- Verpleging en Verzorging thuis
- Medisch specialistische verpleging thuis (MSVT)
- Geriatrische Revalidatiezorg
- Eerstelijns verblijf (ELV)

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

- Thuisbegeleiding
- Dagbesteding
- Respijtzorg/logeren
- Huishoudelijke hulp (vanuit aparte BV)

Het totaal aantal cliënten op 31 december 2017 bedraagt:

Wlz	681
Zvw	2.247
WMO	1.437

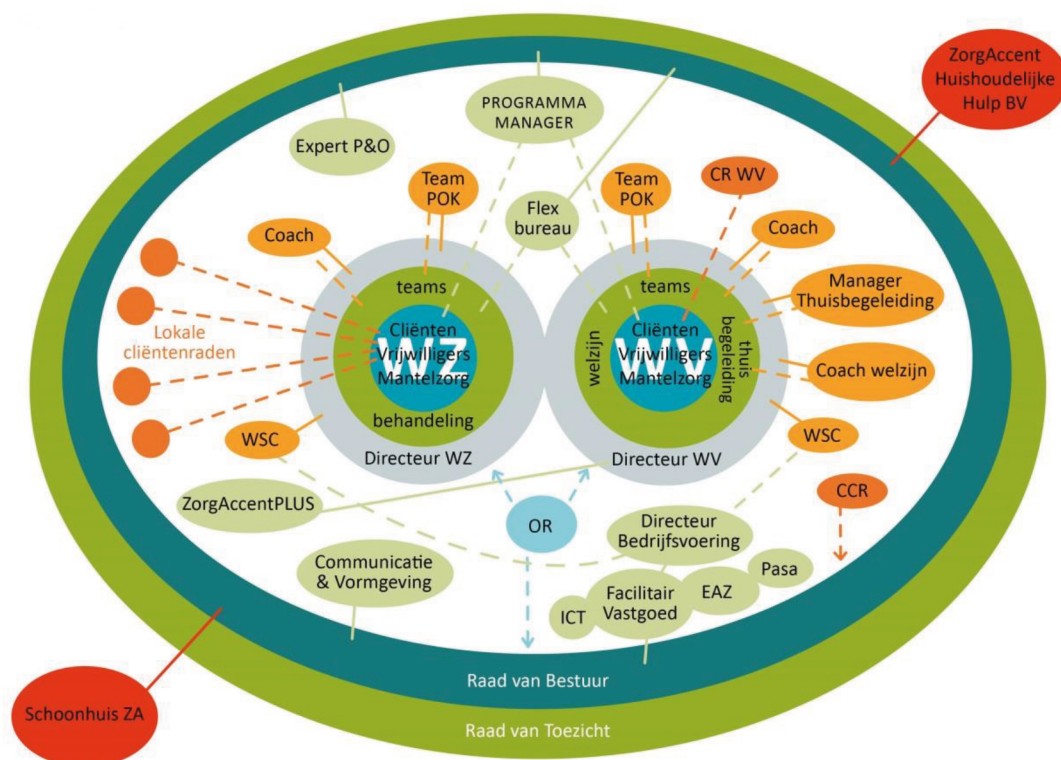
De dienstverlening van ZorgAccent vindt plaats in Noordoost Twente. Alle locaties en wijkteams zijn terug te vinden op de website van ZorgAccent.

1.3 Juridische structuur

Stichting ZorgAccent te Almelo heeft in 2017 de volgende deelnemingen:

- ZorgAccent Huishoudelijke Hulp B.V. (100%)
- Schoonhuis ZorgAccent B.V. (100%): besloten is te stoppen met activiteiten medio 2018.
- Stichting Dienstengroep Noord West Twente te Almelo (100%): in deze stichtingen vinden geen activiteiten meer plaats.
- Excellent Leven Holding B.V. te Almen (50%): in 2018 is deze holding opgeheven.

1.4 De interne organisatiestructuur en personele bezetting

1.5 Personele zaken

Verzuim

De plannen van aanpak die gemaakt zijn in de Woonzorg en Wijkverpleging in 2016 zijn verder uitgevoerd. Alle teams/medewerkers hebben een training gekregen van Falke en Verbaan en hebben teamafspraken gemaakt over verzuim. De daling in het verzuim die in 2016 is ingezet, heeft in 2017 een vervolg gekregen. Het verzuim binnen de Woonzorg is gedaald van 7,8% naar 5,2%. Binnen de Wijkverpleging is het verzuim gedaald van 6,6% naar 4,7%. En binnen de overhead/bedrijfsvoering is het verzuim gedaald van 6,8% naar 4,7%. Als wij ons verzuimcijfer vergelijken met de branche dan is ons verzuim van 4,83% ruim lager dan het verzuim in de branche, dat 6,67% bedroeg. De aandacht die wij aan verzuim hebben besteed en de resultaten die dat opgeleverd heeft, zijn landelijk opgevallen: wij zijn in de top drie van de Vernet Health Ranking 2017 geëindigd!

Medewerkerstevredenheidsonderzoek

In 2017 is er een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) gehouden in de Woonzorg. De respons was met 57,3% erg hoog. Wij hebben een overall score behaald van 7,8 ten opzichte van een branchescore van 7,3. Uit het onderzoek kwam dat, ondanks de werkdruk dat een vaak genoemd item is, de medewerkers binnen de Woonzorg trots zijn om binnen ZorgAccent te werken. De tevredenheid hier ligt behoorlijk hoger dan gemiddeld. We scoren ook goed op de communicatie gericht op samenwerking, de gedragen visie en de sterke organisatiecultuur. De medewerkers hebben plezier in hun werk en dragen dit uit. In de onderzoeksresultaten worden we bevestigd dat de woonzorgmedewerkers de visie onderschrijven en kennen, bereid zijn om te veranderen en zich ondersteund voelen in die verandering.

Nieuw in het MTO waren de vragen over bevlogenheid; “ik heb plezier in mijn werk, ik ben trots op wat ik doe, ik doe zinvol werk en mijn werk geeft me energie”.

Op dit onderdeel scoorde de Woonzorg een gemiddelde van 72% wat ruim hoger ligt dan het gemiddelde van de deelnemende organisaties: 55%.

Duurzame inzetbaarheid

Duurzame inzetbaarheid was een actueel onderwerp. O.a. coaches, P&O adviseurs en de directeuren zijn in gesprek gegaan met de teams over verzuim, werkbalans, in balans zijn en vitaliteit.

Arbeidsmarkt

Vanuit verschillende invalshoeken is gekeken naar oplossingen voor de arbeidsmarktproblematiek die op ons afkomt. De interne organisatie is doorgelicht, waarbij de grootte van contracten, het binnenhalen en binden van studenten/stagiaires, instroom en behoud van medewerkers, het flexbureau gebruiken als kweekvijver, het opleiden van interne en externe BBL-ers en de uitstroom van medewerkers knoppen zijn gebleken waaraan we kunnen draaien. Daarnaast profileren wij ons op een onderscheidende manier op de arbeidsmarkt in o.a. vacatureteksten en filmpjes.

1.6 Financiële informatie

Het boekjaar 2017 is voor Stichting ZorgAccent afgesloten met een positief resultaat van € 1.849.070 (2016: € 2.297.821). In het resultaat zijn enkele bijzondere posten opgenomen. Het genormaliseerde resultaat over 2017 is als volgt.

Resultaat jaarrekening 2017		€ 1.849.070
Af: Bijzondere resultaten		
Verkoop onroerend goed	-/- € 258.484	
Vrijval reserveringen uit voorgaande jaren	-/- € 364.574	
Bijzondere waardeveranderingen	€ 435.755	
		-/- € 187.303
Genormaliseerd geconsolideerd resultaat		€ 1.661.767
Resultaat deelnemingen		€ 471.747
Genormaliseerd enkelvoudig resultaat Stichting ZorgAccent 2017		€ 1.190.020

De som der bedrijfsopbrengsten over 2017 bedraagt € 90,7 miljoen en is daarmee € 3,5 miljoen hoger dan over 2016. De stijging wordt verklaard door een toename van zowel de opbrengsten uit de Zorgverzekeringswet (hierna Zvw), de Wet Langdurige Zorg (hierna WLz) als de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (hierna WMO).

De omzet in de WLz is met 4,3% gestegen naar € 46,9 miljoen als gevolg van een hogere bedbezetting in combinatie met een hoger tarief. Daar waar vorig jaar rekening werd gehouden met een afname van het aantal intramurale zorgplaatsen als gevolg van lagere zorgzwaarte zien we in 2017 juist een toename van het aantal zorgplaatsen met een hogere zorgzwaarte.

De omzet Zvw in 2017 is gestegen naar € 34,1 miljoen en dat is een stijging van 5,2% ten opzichte van 2016. De zorgverzekeraars hebben vanaf 2017 als doelmatigheidseisen gesteld dat er minder uren zorg per cliënt geleverd mogen worden. De hogere omzet binnen ZorgAccent is enerzijds te verklaren door een hoger tarief per zorguur en anderzijds door een toenemend aantal cliënten. De aantallen

uren zorg geleverd per cliënt zijn binnen ZorgAccent gedaald doordat er doelmatiger is gewerkt door de zorgteams.

De stijging van de WMO-gefinancierde omzet van Stichting ZorgAccent wordt veroorzaakt door toenemende activiteiten voor huishoudelijke hulp. Voor 2018 wordt hier weer een daling verwacht door het niet gegund krijgen van de Huishoudelijke Hulp binnen de gemeenten Almelo en Tubbergen.

De hogere opbrengsten hebben geleid tot hogere inzet van personeel en hogere cliëntgebonden kosten. Bovendien zijn schoonmaakactiviteiten meer uitbesteed. De bedrijfslasten zijn hierdoor over 2017 per saldo € 3,6 miljoen hoger dan over 2016.

De kengetallen zijn als volgt:

	2017	2016
Totaal opbrengsten	€ 90.707.671	€ 87.182.933
Werkkapitaal	€ 17.122.045	€ 15.267.140
Quick ratio (vlottende activa / vlottende passiva)	2,19	1,91
Weerstandsvermogen (eigen vermogen / totale baten)	29,65%	28,73%
Solvabiliteit (eigen vermogen / balanstotaal)	48,82%	44,76%
Rentabiliteit van het vermogen (resultaat / eigen vermogen)	6,88%	9,17%
Netto marge (resultaat / opbrengsten)	2,04%	2,64%

De geldmiddelen die ZorgAccent tot zijn beschikking heeft zijn met 2,7 miljoen afgenomen door enkele eenmalige (verwachte) uitgaven. De resterende middelen zijn ruimschoots voldoende om aan de lopende verplichtingen te voldoen. Verwachting is dat deze middelen nog verder zullen afnemen als gevolg van de investeringsplannen in vastgoed voor de komende jaren. Kengetallen blijven goed waardoor ook het aantrekken van externe financiering in verband met eerder genoemde investeringsplannen geen probleem vormen.

Informatie met betrekking tot financiële instrumenten kunt u vinden in paragraaf 5.1.5. onder item 11.

Voornaamste risico's en onzekerheden

- De omzet die wordt gemaakt in de Zorgverzekeringswet door het bieden van Wijkverpleging, van Eerstelijnsverblijf bedden en de Geriatrische Revalidatiezorg staat onder druk. Zorgverzekeraars stellen vele en hogere eisen aan zorgplannen en contractafspraken, waardoor onzekerheden voor zorgaanbieders toenemen. Daarnaast ontstaat er druk wanneer de zorgplafonds zijn bereikt en er een doorleverplicht wordt toegepast. ZorgAccent selecteert én weigert cliënten die bij ons aankloppen niet. Voor 2018 heeft ZorgAccent in contracten opgenomen dat zij in overleg gaat als plafonds zijn bereikt.
- De omzet die ZorgAccent maakt in de Wet langdurige zorg loopt een risico omtrent het sinds 2016 ingevoerde systeem van persoonsvolgende bekostiging. Er worden geen plafonds meer gehanteerd per zorgorganisatie. Bewoners kunnen zelf kiezen waar zij willen wonen met een geldige CIZ-indicatie mits er een appartement beschikbaar is binnen de zorgorganisatie van voorkeur. De uitnutting van het regiobudget wordt gemonitord door het Zorgkantoor. Aanbieders lopen in 2018 het risico dat men maximaal 1% van de omzet dient terug te betalen aan het zorgkantoor wanneer het regiobudget wordt overschreden. Het zorgkantoor heeft toegezegd zich op diverse wijzen optimaal in te spannen om dit te voorkomen.

- Vanwege de toenemende afhankelijkheid van ICT verdient optimaal werkende ICT binnen ZorgAccent veel aandacht. ZorgAccent wil in 2018 volledig over naar een full service concept waarbij ook software wordt afgenomen als dienst.
- Vastgoed: zie informatie hierover bij H.3 Toekomst/speerpunten 2018 als onderdeel van speerpunt 3.

2. Bestuur en Toezicht

2.1. Raad van Bestuur, samenstelling in 2017

Mw. I.W.G. Harmelink, MBA-H	vanaf 1 januari 2017 tot en met 28 februari 2017
De heer F. Vuurboom (ad interim)	vanaf 1 februari 2017 tot en met 30 april 2017
Mw. A. Poolen – van den Brink MBA	vanaf 1 mei 2017 tot en met 31 december 2017

Nevenfuncties van mevrouw A. Poolen – van den Brink

- Sinds december 2017: lid bestuur en lid commissie informatisering brancheorganisatie ActiZ.
- Lid raad van toezicht en lid auditcommissie Hogeschool Viaa, Zwolle.

2.2. Toezichthouder (Raad van Toezicht)

De Raad van Toezicht werkt volgens de Governancecode Zorg 2017. Bij het uitvoeren van haar toezichthoudende, adviserende en werkgeverstaak staan voor de Raad van Toezicht het belang van de cliënt en de (financiële) continuïteit van de zorgverlening centraal. Als nadere uitwerking van de statuten hanteert de Raad van Toezicht het 'Reglement Raad van Toezicht Stichting ZorgAccent'.

De leden van de Raad van Toezicht worden gehonoreerd volgens de Wet Normering Topinkomen (WNT2). De vigerende statuten en de reglementen van de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht met haar commissies bepalen de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht ook in relatie tot de Raad van Bestuur.

De leden van de Raad van Toezicht hebben geen nevenfuncties die conflicteren met hun lidmaatschap van de Raad van Toezicht van ZorgAccent.

In het kader van verdere professionalisering zet de Raad van Toezicht scholing in als permanente educatie. De leden houden hun kennis op peil door het volgen van cursussen, het deelnemen aan bijeenkomsten van de NVTZ, het bijwonen van congressen en symposia, het lezen van vakliteratuur etc.. Er waren twee interne themabijeenkomsten 'Verdieping op de Governancecode Zorg 2017' en 'Risicomanagement'. Voor het volgen van studiedagen is een budget gereserveerd.

De Raad van Toezicht hecht belang aan goede contacten met medewerkers in de organisatie; dit vindt altijd plaats in overleg met de Raad van Bestuur. Zo hebben in 2017 alle leden van de Raad van Toezicht deelgenomen aan de twee werkcongressen van ZorgAccent intra- en extramuraal.

Een afvaardiging van de Raad van Toezicht heeft daarnaast nog het congres voor vrijwilligers en de familiedagen (Woonzorg) bijgewoond. In 2017 zijn er tevens diverse werkbezoeken afgelegd door de individuele leden c.q. tweetallen, zowel binnen de Woonzorg als de Wijkverpleging.

Eind 2016 diende mevrouw I.W.G. Harmelink, bestuurder van ZorgAccent haar ontslag in, omdat zij nog graag in een andere sector binnen de zorg werkzaam wil zijn. Er is op feestelijke wijze afscheid van haar genomen. Voorafgaand aan het wervingsproces voor de opvolging heeft eerst nog een consultatieronde plaatsgevonden over het besturingsmodel en de profielschets binnen een aantal

gremia (Raad van Toezicht, Managementteam, Ondernemingsraad en Centrale Cliëntenraad) van ZorgAccent. De Raad van Toezicht koos er wederom voor verder te gaan met een eenhoofdige Raad van Bestuur. Bij de werving- en selectieprocedure voor de nieuwe bestuurder werd een extern bureau ingeschakeld.

Per 1 mei 2017 stelde de Raad van Toezicht mevrouw Aline Poolen-van den Brink aan als Raad van Bestuur van Stichting ZorgAccent. De heer Erik Vuurboom, directeur Wijkverpleging, nam ad interim de bestuurstaak waar na het vertrek van mevrouw Irma Harmelink tot aan de indiensttreding van mevrouw Aline Poolen.

In de reguliere bijeenkomsten kwamen o.a. de volgende onderwerpen aan de orde:

- *Goedkeuring Strategische Koers ZorgAccent*
- *Goedkeuring Jaarplan met Begroting 2018*
- *Goedkeuring jaarrekening / jaardocument 2016*
- *Goedkeuring jaarrekening VVT Zorgverleners 2016*
- *Speerpunten en kwartaalrapportages Woonzorg en Wijkverpleging*
- *Bespreken Financiële zaken (onder andere kwartaalrapportages, financieel kompas)*
- *Managementletter en verslag accountant*
- *Vastgoedstrategie (o.a. verkoop Kerkstraat 6, Nijverdal)*
- *Kwaliteit en Veiligheid*
- *Schoonhuis ZorgAccent B.V.*
- *ZorgAccent Huishoudelijke Hulp B.V.*
- *Herziene Governancecode*
- *Herziening reglementen*
- *Notulen, ingekomen stukken en mededelingen*
- *Actualiteiten en diversen*

Andere toezichthoudende verantwoordelijkheden:

Evaluatie en vaststelling van de WNT-klasse en toezichthouder van de Stichting Dienstengroep Thuiszorg Noord West Twente zijn overige verantwoordelijkheden de Raad van Toezicht.

Overleg

De Raad van Toezicht vergaderde twee keer met de bestuurder a.i. en vier keer met de bestuurder, dit is exclusief de twee themabijeenkomsten en de evaluatiebijeenkomst. Ook hield de Raad van Toezicht met de bestuurder een tweedaagse bezinningsbijeenkomst. Met KPMG, de accountant, werd gezamenlijk overleg gepleegd over de managementletter, jaarrekening, risicobeheersing, impairment en soft controls. De voorzitter van de Raad van Toezicht heeft maandelijks overleg met de Raad van Bestuur.

Een delegatie van de Raad van Toezicht heeft twee keer een Overlegvergadering met de Centrale Cliëntenraad bijgewoond en twee keer een Overlegvergadering met de Ondernemingsraad.

De evaluatiebijeenkomst werd mede gebruikt om het functioneren en de remuneratie van de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur te bespreken.

De Raad van Toezicht kijkt met waardering terug op de start die de nieuwe bestuurder in 2017 heeft gemaakt en ziet vol vertrouwen de verdere samenwerking met haar tegemoet.

Door de leden van de Raad van Toezicht worden verschillende accenten gelegd over de wijze van toezichthouden. Het meer traditionele reactieve toezichthouden versus het meer innovatieve out of the box denken. De Raad van Toezicht ziet het als een uitdaging om hierin een goede balans te vinden zodat optimaal sprake zal zijn van 'Open Toezicht'.

Nu recent het Reglement van de Raad van Toezicht bijgesteld is, zal ook het profiel van de Raad van Toezicht geactualiseerd worden.

Commissies

De Raad van Toezicht kent vier commissies met eigen reglementen:

Auditcommissie	De auditcommissie kwam met de bestuurder vijf keer bijeen, waarvan twee keer in aanwezigheid van de accountant (KPMG).
Commissie Kwaliteit en Veiligheid	De commissie Kwaliteit en Veiligheid is vier keer bijeen geweest met de bestuurder en de Kwaliteitscoördinator.
Selectie- en benoemingscommissie	De selectie- en benoemingscommissie is dit jaar meerdere keren bij elkaar geweest voor de procedure voor de nieuwe bestuurder in aanwezigheid van de consultant extern selectie- en wervingsbureau.
Remuneratiecommissie	De remuneratiecommissie heeft drie keer overleg gehad onder andere over de Wet Normering Topinkomens en de consequenties hiervan.

Gegevens leden, honorarium en rooster van aftreden

Gegevens leden Raad van Toezicht: functies en nevenfuncties

	Naam en (neven)functie(s)
Naam van toezichthouder Functie	De heer dr. B.J.N. Schreuder Voorzitter Raad van Toezicht; voorzitter Werving- en Selectiecommissie; lid commissie Kwaliteit & Veiligheid (per 1 september 2017)
Nevenfunctie(s)	Voorzitter Raad van Toezicht Levensindekliniek; auditor Nederlands Instituut voor Accreditatie Zorg (NIAZ); voorzitter Raad van Toezicht Woonzorg Flevoland; voorzitter commissie Registratie en Toezicht Federatie van Gezondheidszorgpsychologen en Psychotherapeuten.
Specifiek aandachtsgebied	Algemeen bestuurlijk
Naam van toezichthouder Functie	mevrouw drs. B.L.J. van Emmerik MBA (tot 1 september 2017) Lid Raad van Toezicht; vicevoorzitter, lid Wervings- en Selectiecommissie, Lid commissie Kwaliteit & Veiligheid

Nevenfunctie(s)	Directeur Ideetrix; lid Raad van Toezicht ZZG Zorggroep; lid adviesraad Gloedcommunicatie; evaluator en regioambassadeur bij de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in de Zorg (NVTZ); kerndocent bij de NVTZ Academie voor de opleiding nieuwe toezichthouders in de zorg; lid regiobestuur D66 Overijssel (tot en met 1 februari 2017); senior consultant, werving en selectie bij PublicSpirit (tot en met 1 april 2017).
Specifiek aandachtsgebied	Zorg
Naam van toezichthouder Functie	Mevrouw mr. L.M. Kraan Lid Raad van Toezicht; voorzitter Commissie Kwaliteit en Veiligheid, lid Remuneratiecommissie
Nevenfunctie(s)	Regioambassadeur Overijssel bij de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in de Zorg (NVTZ); jurist-lid Medisch Ethische Toetsingscommissie Assen (Stichting BEBO); trainingsacteur bij mediation assessmenttrainingen van Caleidoscoop Leertrajecten; eigenaar Kraan coaching & mediation
Specifiek aandachtsgebied	Juridisch
Naam van toezichthouder Functie	De heer J. van der Meulen MBA Lid Raad van Toezicht; voorzitter Remuneratiecommissie
Nevenfunctie(s)	Directeur Adviesbureau Van der Meulen Marketing BV; lid Raad van Commissarissen bij Sportaal N.V. Enschede; seniordocent Marketing bij Saxion Hogeschool; lid Raad van Advies bij Logic4 te Enschede.
Specifieke aandachtsgebieden	HRM/marketing
Naam van toezichthouder Functie	De heer ing. J.B.N.M. Oude Engberink Lid Raad van Toezicht, lid Auditcommissie, vicevoorzitter (<i>m.i.v. 1 september 2017</i>), lid Wervings- en selectiecommissie (<i>m.i.v. 1 september 2017</i>)
Nevenfunctie(s)	Lid Raad van Toezicht Stichting React Twente.
Specifiek aandachtsgebied	Vastgoed

Naam van toezichthouder	De heer drs. F.J. van der Lee
Functie	Lid Raad van Toezicht; voorzitter auditcommissie
Nevenfunctie(s)	Partner BDO Advisory
Specifieke aandachtsgebieden	Financieel/economisch

De leden van de Raad van Toezicht hebben over het jaar 2017 een bezoldiging ontvangen ad. € 13.500,-- exclusief BTW. De voorzitter heeft over het jaar 2017 een bezoldiging ontvangen ad. € 20.250,-- exclusief BTW.

De Raad van Toezicht heeft de keuze gemaakt om niet het maximum van de bezoldiging binnen de WNT te ontvangen.

Rooster van aftreden

Naam	Datum benoeming	Herkiesbaar	Datum aftreden
De heer dr. B.J.N. Schreuder	01-01-2014		31-12-2021
Mevrouw drs. B.L.J. van Emmerik MBA	18-08-2009		01-09-2017
De heer J. van der Meulen MBA	01-01-2011		31-12-2018
Mevrouw mr. L.M. Kraan	01-01-2012		31-12-2019
De heer ing. J.B.N.M. Oude Engberink	01-01-2012		31-12-2019
De heer drs. F.J. van der Lee	01-01-2013		31-12-2020

Met algemene stemmen is de heer Schreuder hernoemd tot voorzitter van de Raad van Toezicht voor zijn tweede termijn.

Van mevrouw Van Emmerik is op gepaste wijze afscheid genomen op het einde van haar tweede en dus laatste termijn. De Raad van Toezicht heeft besloten de vacature niet in te vullen e.e.a. in lijn met artikel 9 van de statuten waarin gemeld wordt dat de Raad van Toezicht uit minimaal 5 natuurlijke personen dient te bestaan.

Tot slot

De Raad van Toezicht bedankt de Raad van Bestuur, het Management, de medewerk(st)ers, de vrijwillig(st)ers, de Ondernemingsraad en de Centrale Cliëntenraad voor hun goede bijdrage aan de zorgverlening door ZorgAccent.

2.3 Medezeggenschap medewerkers, cliënten en naasten

In overeenstemming met de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen en de Wet op de Ondernemingsraden kent ZorgAccent een Centrale Cliëntenraad en een Ondernemingsraad. De CCR bestond in 2017 uit 8 leden. De Ondernemingsraad bestond uit 12 leden. Het overleg met beide raden stond in het teken van onder andere de eigen positie in een organisatie met zelfsturende teams. In de Woonzorg zijn kleine leefgemeenschappen ontstaan en wordt er horizontaal verantwoording afgelegd. Het meedenken en uitwisselen van mogelijkheden betreffende bewoners gebeurt veelal rechtstreeks in het team, in de wandelgangen, in MDO's en op familieavonden. In overleg tussen de CCR en de lokale raden wordt overwogen de lokale raden op te heffen en aan te laten sluiten bij familieavonden waarbij per locatie minimaal 1 cliëntvertegenwoordiger wordt afgevaardigd in de CCR.

Daarnaast is er in de diverse raden onder andere gesproken over het omgaan met verzuim, het kwaliteitskader Verpleeghuiszorg, nieuwe contractpartij wasverzorging, de verkoop gesprekken met gemeenten, verzekeraars en zorgkantoor en de speerpunten ZorgAccent-breed voor 2018.

3. Toekomst / speerpunten 2018

Speerpunt 1 Kwaliteit van de zorg

Samen doen en horizontaal verantwoorden

Bij ZorgAccent vinden wij dat het eigenaarschap voor kwaliteit bij de professional ligt. In 2018 willen we verder gaan bouwen aan de doorontwikkeling van het kwaliteitsdenken. Zowel binnen de Wijkverpleging als binnen de Woonzorg werken we met allemaal kleine netwerken. Deze netwerken bestaan uit cliënten, naasten / familieleden, vrijwilligers en medewerkers. Om het 'Samen doen' verder vorm te geven, willen we veel meer toe naar het horizontaal verantwoorden. Dit betekent dat we als netwerk samen keuzes maken, dilemma's bespreken, maar ook samen werken om de kwaliteit te verbeteren. We zijn een organisatie waarin we van fouten willen leren, we deze bespreken op teamniveau en waar veel ruimte en veiligheid wordt ervaren om met en van elkaar te leren.

Speerpunt 1a: Het horizontaal verantwoorden op client(en) niveau krijgt in 2018 vorm, waarbij de uitwerking hiervan per doelgroep en organisatieonderdeel kan verschillen.

Speerpunt 2 Kwaliteit van de medewerker

Medewerkers Woonzorg én Wijkverpleging geven aan dat de complexiteit van de zorg toeneemt. Dit vraagt iets van de deskundigheid van al onze medewerkers. Er is veel kennis en deskundigheid binnen ZorgAccent aanwezig. We kunnen zowel in de Woonzorg als in de Wijkverpleging meer gebruik maken van elkaars expertise en ook van praktische en technologische hulpmiddelen.

Speerpunt 2a: Iedere medewerker / ieder team binnen ZorgAccent werkt aan deskundigheidsbevordering om goed te kunnen aansluiten bij de vraag van de cliënt die toeneemt in complexiteit.

ARBEIDSMARKTCOMMUNICATIE 'TALENT VOOR ZORGACCENT' Om iets te zeggen over de kwaliteit van de medewerker, moet je wel (genoeg) medewerkers hebben. Er is in 2018 veel aandacht noodzakelijk richting de arbeidsmarkt. Er is een toenemend tekort aan SOG, GZ-psychologen, (HBO)verpleegkundigen en verzorgenden 3 IG. In het afgelopen jaar was hier al vol op ingezet, maar in 2018 wordt het nog belangrijker.

Speerpunt 2b: ZorgAccent heeft genoeg medewerkers om aan de toenemende zorgvraag in de samenleving te voldoen.

Speerpunt 3 Kwaliteit van het vastgoed en bedrijfsvoering

Belangrijk voor de Wijkverpleging is: Vanuit de missie en visie wil ZorgAccent cliënten zoveel mogelijk ruimte geven om zelf de regie en verantwoordelijkheid voor hun eigen leven te kunnen hebben. Daarbij willen wij Wijkverpleging bieden zoals Wijkverpleging bedoeld is, namelijk: 'zorg zoals verpleegkundigen die plegen te bieden, waarbij die zorg verband houdt met de behoefte aan geneeskundige zorg of een hoog risico daarop'. Door te verwijzen naar 'zorg zoals verpleegkundigen die plegen te bieden' valt het gehele beroepsarsenaal van de verpleegkundigen onder de Zvw: niet alleen de verpleegkundige handelingen (zorgverlening en verzorging), maar ook het coördineren, signaleren, coachen en preventie. Voor 2018 oefenen de zorgverzekeraars financiële druk uit om binnen de Wijkverpleging doelmatiger te gaan werken.

Maar ook vanuit de maatschappelijke betrokkenheid voelt ZorgAccent zich verantwoordelijk betaalbare zorg te leveren en verwezen zorg te voorkomen.

Speerpunt 3a: Om onze visie op zorg binnen de Wijkverpleging te kunnen realiseren is het nodig dat de zorg betaalbaar en doelmatig is.

De vastgoedvisie van ZorgAccent is in 2017 herijkt. Er zullen diverse investeringen noodzakelijk zijn in de komende jaren op het gebied van Vastgoed. In 2018 worden alle noodzakelijke investeringen in beeld gebracht en met prioritering in een flexibele planning worden opgenomen. Vastgoed is een belangrijk speerpunt voor 2018.

Speerpunt 3b: Het vastgoed is een meerjarenbeleid en heeft in 2018 een stap voorwaarts gemaakt in het aansluiten op de woonwensen van onze toekomstige bewoners.

Tot slot

Binnen ZorgAccent zijn er ruim 150 zelfsturende teams (zorg, vakgroepen en faciliterende teams). Alle teams in het primaire proces maken hun eigen ontwikkeling door en alle teams doen dat in hun eigen tempo. Teams zijn vrij om invulling te geven aan bovenstaande speerpunten en hun eigen speerpunten, aandachtspunten en/of leerpunten te formuleren. De teams binnen de ondersteuning hebben verbinding met de teams uit het primaire proces en zijn helpend en ondersteunend.

Voor iedere medewerker geldt dat men vanuit de kernwaarden werkt:

o Respect o Betrokkenheid o Vertrouwen en o Betrouwbaarheid.

4. Kwaliteitsjaарverslag in het kader van het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg dat per 1 januari 2017 van kracht is

Van: "Vinken naar Vonken"

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van het kwaliteitsdenken van ZorgAccent. In de strategische koers 2017 die ZorgAccent heeft gekozen zijn verschillende speerpunten benoemd voor zowel de Wijkverpleging als de Woonzorg.

Het kwaliteitsdenken zoals verwoord in de bouwstenen in "Het Primair Proces" en "de Gezonde Organisatie" spelen daarin een grote rol.

Met name de speerpunten gericht op Kwaliteit van zorg en Kwaliteit van de medewerker, zoals: de ontwikkeling van eigenaarschap voor kwaliteit bij professionals (implementatie kwaliteitssysteem) en deskundigheidsontwikkeling en aansluiting op verandering van zorgvraag, zijn helemaal verweven in het kwaliteitssysteem van ZorgAccent.

Dit verslag is opgesteld aan de hand van de bouwstenen die verwoord zijn in de cirkel "Het Primair Proces" en "de Gezonde Organisatie" van het kwaliteitsdenken. Voor uitgebreide informatie over hoe ZorgAccent omgaat met kwaliteit beschreven vanuit het kwaliteitskader Verpleeghuiszorg verwijzen wij u naar onze website, onderwerp Kwaliteit: www.zorgaccent.nl/kwaliteit-van-zorg

Primair Proces

Zorgplan

Wijkverpleging

Om een nog completer beeld van de cliënt te geven is er in het cliëntdossier ruimte gemaakt om het persoonsbeeld en de geschiedenis van de cliënt te beschrijven. Cliënt en/of mantelzorger kan zowel lezen als communiceren via het cliëntportaal. De werkgroep cliëntdossier heeft blijvend aandacht voor verbeterpunten in het digitale dossier en de kennisontwikkeling m.b.t. het OMAHA gedachtengoed. De trainers OMAHA /cliëntdossier hebben het aanbod van trainingen aangepast op vragen vanuit de teams.

Landelijk wordt er gewerkt aan een Kwaliteitskader Wijkverpleging. Namens ZorgAccent heeft een wijkverpleegkundige meegedacht in het eerste concept. Bij de verdere doorontwikkeling is ZorgAccent ook betrokken.

Woonzorg

Het ECD 2.0 voor de Woonzorg is in volle ontwikkeling en de testomgeving is gereed, waarbij een beperkt aantal medewerkers actief betrokken zijn. Diverse groepen (medewerkers, CCR, mantelzorgers, multidisciplinaire teams) zijn/worden meegenomen in het denken. De risicosignalering zal met de nieuwe set basisindicatoren, ontwikkelt vanuit het nieuwe kwaliteitskader, ingebouwd gaan worden, waarbij teams d.m.v. een dashboard inzicht krijgen. Op de website zijn deze basisindicatoren als nieuwe bouwsteen aan het primair proces toegevoegd.

Vier thema's van basisveiligheid (medicatieveiligheid, decubituspreventie, gemotiveerd gebruik van vrijheidsbeperkende maatregelen en preventie acute ziekenhuisopname) zijn vanaf 2017 een belangrijk onderdeel van het leren en verbeteren in zorgorganisaties.

Cliënt- naastenparticipatie

Het Samen Doen is in de teams een bekend uitgangspunt dat in alle opzichten meegenomen wordt. Als verdere doorontwikkeling zal in 2018 de Horizontale Verantwoording worden opgepakt. Deze ontwikkeling wordt door teams opgepakt en is onderwerp van gesprek.

Horizontale verantwoording bij ZorgAccent wordt geïnterpreteerd als de communicatie tussen de directe zorgverlener(s) en cliënten, diens naasten en/of familieleden. Bij (on)tevredenheid van de cliënt wordt het probleem direct gecommuniceerd aan de zorgverlener en opgelost tussen beide personen. Hierbij wordt in eerste instantie geen gebruik gemaakt van andere 'lagen' in de organisatie.

In het kader van eigen verantwoordelijkheid van de teams en directe invloed/regie van de cliënt wordt de 'check' van de continue verbetering in directe relatie met de cliënt uitgevoerd.

Het nieuwe ECD zal deze beweging ondersteunen door de mogelijkheid om via het ECD vragen te stellen over de geleverde zorg.

Cliëntervaringen/ tevredenheidsonderzoek

Cliënttevredenheid; het aantal waarderingen Zorgkaart Nederland is op dit moment; 709 waarderingen, met een gemiddeld cijfer van een 8,8, waarbij 98% van de ondervraagden ZorgAccent aanbeveelt bij anderen.

Er ligt voor de Woonzorg momenteel een opdracht vanuit het kwaliteitskader bij de Patiënten federatie om een waaier te ontwikkelen met tools waarmee zorgorganisaties cliëntervaringen kunnen ophalen.
Vanuit onze visie op horizontale verantwoording kijken we naar de werkbaarheid van deze tools.

Collegiale toetsing (in-/ extern)

Twee keer per jaar is er een collegiale toetsing: Gluren bij de Buren. Een keer intern en een keer extern georganiseerd.

Visitatie collega zorginstelling: eind november zijn onze medewerkers op werkbezoek geweest bij collega's van zorgorganisatie De Posten met als doel: kennis delen en leren van elkaar. Het werd een ontmoeting waarin professionals in een informele sfeer heel veel kennis en 'tops en tips' met elkaar hebben uitgewisseld.

Met zorgorganisaties IJsselheem en Noorderboog is een Lerend Netwerk opgezet, waarbij we met en van elkaar leren op allerlei gebied. Vanuit de organisaties worden bij de medewerkers thema's opgehaald waarna er ontmoetingen worden georganiseerd. Deze organisaties bevragen elkaar over hun kwaliteitsplannen en worden bij de congressen uitgenodigd om deel te nemen.

Een groep medewerkers heeft hun collega's bevraagd op het thema deskundigheid. De algemene uitkomst is dat elke team op eigen wijze met deskundigheidsbevordering bezig is. Zo maakt men gebruik van klinische lessen, nodigen expert uit in het teamoverleg, doen mee aan scholingen of congressen en geven hun bevindingen weer op WeLinked etc..

Elk jaar zijn er voor de Wijkverpleging en de Woonzorg 3 congresdagen, waarbij het leren en verbeteren centraal staat. Medewerkers kunnen daar verschillende workshops geven en/of volgen. Daarnaast is er een centrale "kennismarkt", waarbij verschillende leveranciers staan met de nieuwste innovaties.

Ook voor familie/ mantelzorgers en vrijwilligers zijn verschillende congressen gegeven.

Kennis delen

Er wordt samen met de Wijkverpleging en de Woonzorg gekeken naar een nieuwe manier om het kennisplatform vorm te geven. Samen met een interne projectleider wordt er een plan van eisen opgesteld, vanwaar het gesprek met verschillende leveranciers heeft plaatsgevonden. De e-learning rondom de RVH-handelingen wordt hier een onderdeel van. Eind 2018 zal het kennisplatform ondersteunend zijn aan de teams.

Het handboek, waarin de visie wordt uitgelegd, is aan alle teams uitgereikt. Nieuwe medewerkers krijgen bij aanvang van hun dienstverband een e-learning aangeboden, waarna ze worden uitgenodigd voor een introductiebijeenkomst. Deze introductie is bedoeld om nieuwe medewerkers mee te nemen in het gedachtengoed qua visie / missie.

De scholing voor alle ergocoaches binnen de teams is afgerond. De scholing was gericht op het 'gezond' uitvoeren van transfers / tillen/ fysieke arbeidsomstandigheden. De scholing was een groot succes en de medewerkers beoordeelden deze scholing als zeer goed (maakt onderdeel uit van duurzame inzetbaarheid).

Het nieuwe intranet (ZorgAccentPlein) voor medewerkers is in gebruik genomen; alle informatie en documenten zijn nu te benaderen vanaf één centrale plek.

Leren van incidenten/ fouten

De MIC-module is n.a.v. evaluaties met andere gebruikers aangepast. De werkwijze is vereenvoudigd en wordt opgenomen in het nieuwe ECD onder de naam: MVA (Melding VerbeterActies).

De werkwijze zal voor de teams helpend zijn om incidenten in kaart te brengen, te analyseren en waar nodig te verbeteren.

Teams kunnen d.m.v. een dashboard inzicht krijgen.

Vilans protocollen

De Vilans protocollen zijn up-to-date en worden op het ZorgAccentPlein aangeboden. ZorgAccent heeft door het toevoegen van Zip-net voor protocollen omtrent hygiëne en een aanpassing in de deskundigheid ten aanzien van RVH-handelingen e.e.a. aangepast.

Primair proces (in de overlap met de gezonde organisatie)

Risico Volle Handelingen

De wijze waarop RVH-handelingen getoetst kunnen worden is divers.

Men kan het in het eigen team, door teamleden met het deskundigheidsniveau 4/5, aanleren. Ook kan men de praktijkverpleegkundige vragen dit in de praktijk individueel te leren of als heel team.

Een team kan ook een leslokaal reserveren om zich weer bekwaam te maken in de handelingen.

Er wordt gezocht naar een wijze waarop dit digitaal ondersteund kan worden op het kennisplatform.

Jaargesprek directeur

Jaarlijks plannen de directeurs per team een jaargesprek waarbij ze met het team in gesprek gaan over verschillende thema's. Het thema kwaliteit is daarin steeds een onderwerp van gesprek, waarbij de directeur navraagt hoe teams met dit thema bezig zijn en hoe ze zich daarin kunnen verantwoorden.

Kwaliteits-/ beroepsregister

Het actief deelnemen aan scholingen en bijhouden van het V&VN-register wordt bij medewerkers gestimuleerd en gefaciliteerd.

Als we met een LMS-systeem (kennisplatform) scholingen en e-learning modules aanbieden, is het aansluiten bij het register een van de voorwaarden.

Gezonde organisatie

Informatievoorziening

Het ECD 2.0 voor de Woonzorg is in volle ontwikkeling en de testomgeving is gereed, waarbij een beperkt aantal medewerkers actief betrokken zijn. Diverse groepen (medewerkers, CCR, mantelzorgers, multidisciplinaire teams) zijn/worden meegenomen in het denken. De reacties zijn positief. Op dit moment worden meerdere medewerkers van de Woonzorg gevraagd om mee te kijken en input te geven op de nieuwe omgeving.

De implementatie zal gedeeltelijk voor de zomer van 2018 plaatsvinden, en de overige teams zullen na de zomervakantie aanhaken.

Binnen de Wijkverpleging is een pilot; NCare (digitaal medicatieproces) bezig: vanuit de 3 deelnemende wijkteams, apotheek en NCare is er een positieve eindevaluatie. In de evaluatie van de ICT-voorwaarden werd duidelijk dat het werken met beveiligingscertificaten per iPad niet wenselijk/werkbaar is. Op dit moment loopt er een onderzoek naar mogelijkheden om NCare te koppelen aan het Ecare dossier.

Tot die tijd kiezen we voor een tijdelijke oplossing voor het “veilig inloggen” m.b.v. de Google authenticatie (soft token). Deze oplossing is door een wijkteam getoetst op bruikbaarheid. Vervolgens zullen ook de eerste teams van de woonzorglocaties worden meegenomen. In 2018 willen we op alle woonzorglocaties met een digitaal medicatie voorschrijfsysteem werken. Dit om de basisveiligheid verder te vergroten. In de verpleeghuislocaties wordt al met een digitaal medicatiesysteem (Medimo) gewerkt.

RI&E (risico-inventarisatie en – evaluatie)

ZorgAccent heeft onder de “gezonde organisatie” van het kwaliteitssysteem diverse onderwerpen vanuit de RI&E geborgd. Op deze wijze denkt ZorgAccent de risico’s op veiligheid en het gezond houden van haar medewerkers en cliënten in de actualiteit in te kunnen blijven passen. Er zijn 2 gecertificeerde arbeidskundigen waarop de teams een beroep kunnen doen.

Voedselveiligheid

Door middel van kookworkshops in de teams heeft de HACCP auditorgesprekken over voedselveiligheid en toetst deze in de praktijk. Elk kwartaal is hiervan een overzicht per team.

Kaders m.b.t. personele inzet

In de jaarlijkse kaderbrief geeft de directeur aan wat de deskundigheid en de formatie per team is. Hierbij is het uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid en de kwaliteit van zorg gewaarborgd is.

Brandveiligheid

Alle locaties van ZorgAccent zijn volgens de laatste normen brandveilig, en in overeenstemming met de brandweer geaccordeerd. Alle medewerkers zijn BHV geschoold. Er wordt extra ingezet op onaangekondigde ontruimingsoefeningen, omdat blijkt dat dit meer doet aan bewustwording dan alleen het aanbieden van scholing.

Calamiteiten

Calamiteiten worden volgens afspraak langs een beslisboom gemeld en afgehandeld. Er kan gebruik gemaakt worden van zowel een interne als een externe onderzoekscommissie.

Legionella

Er is een legionella beheersplan dat jaarlijks uitgevoerd wordt door opgeleide technische medewerkers.

Hygiëne

Er worden 2x per jaar hygiëne audits gedaan. De uitkomsten worden in de teams besproken. Hygiëne protocollen zijn te vinden op Zip-net.
Om MRSA-uitbraken te voorkomen zijn er door de hygiënist en de schoonmaakdiensten van ZorgAccent acties uitgezet om hier adequaat in te handelen.

VOG / diploma-eisen

De verklaringen omtrent gedrag worden bij aanname van nieuwe medewerkers meegenomen in het arbeidsvoorwaardengesprek. Diploma-eisen worden getoetst bij de aannameprocedure.

BHV

Elke medewerker vanaf niveau 3IG is BHV geschoold en krijgt jaarlijks een oproep. Ondersteunende diensten die ingezet worden bij een calamiteit zijn meegenomen in het scholingsplan.

Op verzoek van de Woonzorgteams wordt reanimatie weer een vast onderdeel in de bijscholing. Er zijn teams die graag in de avonduren bijgeschoold willen worden; dit kan in 2018 gerealiseerd worden.

Klachtenreglement

ZorgAccent heeft een klachtenregeling die te vinden is op de website en is met ingang van 01-01-2017 aangesloten bij de Geschillencommissie Verpleging, Verzorging en Geboortezorg.

Het kwaliteitsdenken heeft bij alle medewerkers inzicht gegeven en ook de verwachtingen hierin iedereen zijn voor iedereen duidelijk.

Het ZorgAccentPlein zal hier verder een rol in spelen, door te zorgen dat het thema op de agenda's blijft, ontwikkelingen gedeeld kunnen worden en medewerkers met en van elkaar kunnen leren.

Op de website is een publieksvriendelijke uitleg beschikbaar over het kwaliteitsdenken van ZorgAccent, aansluitend op de landelijke kwaliteitskaders.

Het kwaliteitskader van de Wijkverpleging is op dit moment nog in concept, maar zal t.z.t. meegenomen worden op de website.

Wijkverpleging: schrap en (ont)regelzorg: naar aanleiding van de landelijke schrapconferentie is er een groep van medewerkers samengesteld die gaat onderzoeken welke regels we kunnen schrappen of verbeteren om zodoende de administratieve werklast terug te dringen. Dit gaat om zowel eigen regels en procedure als die van externe partijen. Op MT-niveau wordt hierbij ook de verbinding gemaakt met de Woonzorg.

Het kwaliteitskader Verpleeghuiszorg beschrijft wat goede en doelmatige verpleeghuiszorg betekent en hoe de zorg in verpleeghuizen verbeterd kan worden. Het doel is drieledig:

- Het beschrijft wat cliënten en hun naasten mogen verwachten van (intramurale) verpleeghuiszorg.
- Het geeft aanbevelingen voor zorgverleners en zorgorganisaties om de kwaliteit te verbeteren en het lerend vermogen te versterken.
- Het vormt een kader voor extern toezicht door de inspectie en voor zorginkoop.

ZorgAccent is zich momenteel aan het voorbereiden op de wijze waarop we deze verantwoording kunnen laten zien vanuit het gedachtengoed dat de bedoeling leidend moet zijn en de systeemwereld daarop volgend.

5.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

5.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017
 (na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-17	31-dec-16
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	23.489.338	23.151.893
Financiële vaste activa	2	61.477	85.260
Totaal vaste activa		23.550.815	23.237.153
Vlottende activa			
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	4	2.349.303	131.195
Debiteuren en overige vorderingen	5	6.755.875	7.471.848
Liquide middelen	6	22.431.273	25.116.521
Totaal vlottende activa		31.536.451	32.719.564
Totaal activa		<u>55.087.266</u>	<u>55.956.717</u>
PASSIVA			
Groepsvermogen	7		
Kapitaal		748.835	748.835
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten		19.046.405	17.248.487
Algemene en overige reserves		7.098.753	7.047.601
Totaal groepsvermogen		26.893.993	25.044.922
Voorzieningen	8	4.288.727	4.171.987
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	9	9.490.140	9.647.385
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	3	83.965	216.640
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	5	0	0
Overige kortlopende schulden	10	14.330.441	16.875.784
Totaal kortlopende schulden		14.414.406	17.092.424
Totaal passiva		<u>55.087.266</u>	<u>55.956.717</u>

5.1.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2017

	Ref.	2017 €	2016 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten uit zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	14	87.767.915	83.645.485
Subsidies (exclusief WMO en Jeugdwet)	15	479.609	609.764
Overige bedrijfsopbrengsten	16	2.460.147	2.927.684
Som der bedrijfsopbrengsten		90.707.671	87.182.933
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	17	67.090.958	63.657.662
Afschrijvingen op materiële vaste activa	18	2.973.823	2.677.247
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	19	435.755	1.574.335
Overige bedrijfskosten	20	17.952.602	16.912.123
Som der bedrijfslasten		88.453.138	84.821.368
BEDRIJFSRESULTAAT		2.254.533	2.361.565
Financiële baten en lasten	21	-402.326	-46.253
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN		1.852.207	2.315.312
Vennootschapsbelasting (deelnemingen)	22	-3.137	-17.492
Som der belastingen		-3.137	-17.492
NETTORESULTAAT BOEKJAAR		1.849.070	2.297.821
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		2017	2016
		€	€
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsfondsen aanvaardbare kosten		2.224.626	2.288.647
Bestemmingsfondsen deskundigheidsbevordering		-626.709	-67.751
Bestemmingsfondsen innovatie		200.000	0
Algemene en overige reserves		51.153	76.925
		1.849.070	2.297.821

5.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER: 2017 & 2016

	Ref.	2017	2016
		€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		2.254.533	2.361.566
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen	1&18	2.973.823	2.677.248
- bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	1&19	435.755	1.574.335
- mutaties voorzieningen	8	116.740	-623.422
- mutaties overige financiële vaste activa	2	-750	3.225
		3.525.568	3.631.385
Veranderingen in werkkapitaal:			
- voorraden		0	67.398
- vorderingen	5	715.973	128.561
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's/DBC-zorgproducten	3	-132.675	-104.155
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	4	-2.218.108	-132.812
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	10	-2.552.105	3.315.598
		-4.186.914	3.274.589
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.593.187	9.267.540
Ontvangen interest	21	37.448	49.066
Ontvangen dividend	2&21	24.500	0
Betaalde interest	21	-439.741	-458.876
Betaalde winstbelasting	22	-3.137	-17.492
		-380.930	-427.302
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		1.212.257	8.840.237
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings materiële vaste activa	1	-3.808.100	-1.326.041
Desinvesteringen materiële vaste activa	1	61.078	46.528
Verwervingen deelnemingen en/of samenwerkingsverbanden	2&21	0	704.517
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-3.747.022	-574.996
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Nieuw opgenomen leningen		1.624.232	0
Aflossing langlopende schulden	9	-1.774.715	-1.033.050
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-150.483	-1.033.050
Mutatie geldmiddelen		-2.685.248	7.232.190

Er is gebruik gemaakt van de indirecte methode.

Toelichting:		
Liquide middelen per 1 januari:	25.116.521	17.884.331
Liquide middelen per 31 december:	22.431.273	25.116.521
Toename liquide middelen	-2.685.248	7.232.190

De afname is in hoofdlijnen te verklaren door een 3-tal eenmalige zaken:

- uitkering ORT (€ 2mln) als gevolg van Cao-aanpassingen inzake de uitbetaling ORT tijdens vakantie die in 2016 is gereserveerd;
- facturatiewijziging pensioenfonds (€ 1,4 mln) waarbij nu maandelijks een afrekening plaatsvindt en geen jaarlijkse afrekening meer (in 2017 was er zowel sprake van maandelijks afrekeningen alsmede de afrekening over 2016)
- de EJU vindt in 2017 plaats in november in plaats van december, hierdoor wordt de loonbelasting (€ 1,2 mln) in december betaald en niet meer januari van het volgende boekjaar.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Vestigingsplaats en activiteiten

Stichting ZorgAccent is statutair (en feitelijk) gevestigd te Almelo, Bellavistastraat 3, en is geregistreerd onder KvK-nummer 08142634.

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2017. Stichting ZorgAccent behoort tot de categorie Verzorgingshuizen, Verpleeghuizen en Thuiszorginstellingen (VVT). De organisatie wil aan cliënten met een zorgvraag alle zorg en ondersteuning bieden die nodig is om hun zelfstandigheid te maximaliseren. Stichting ZorgAccent staat aan het hoofd van de Stichting ZorgAccent-groep te Almelo.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, Titel 9 BW2 en de bepaling van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen of toelichting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

- Materiële vaste activa (impairment)
- Voorziening onderhoud gebouwen, voorziening langdurig verzuim, voorziening jubileum, voorziening Eigen Risico Dragerschap Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
- Kortlopende schulden (overige schulden en overlopende passiva)

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Consolidatie

Consolidatiekring

In de geconsolideerde jaarrekening van Stichting ZorgAccent zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop overwegende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd.

Consolidatie methode

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Stichting ZorgAccent. Waarderingsgrondslagen van de groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om de aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen van Stichting ZorgAccent.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn tevens opgenomen de stichtingen en vennootschappen die tot de groep behoren. Dit betreft de volgende stichtingen en vennootschappen:

- Stichting Dienstengroep Noord West Twente (100%) te Almelo;
- Schoonhuis ZorgAccent B.V. (100%) te Almelo;
- ZorgAccent Huishoudelijke Hulp B.V. (100%) te Almelo;

In verband met het feit dat deze deelneming qua omvang van te verwaarlozen betekenis op het geheel is, is de volgende vennootschap op grond van artikel 2:407 lid 1a BW buiten de consolidatie gebleven:

- Excellent Leven Holding B.V. c.s. (50%) te Almen.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van ZorgAccent

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op onderhanden projecten en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij desinvestering.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen : 2 tot 10%.
- Machines en installaties : 5% tot 20%.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 5 tot 33%.

Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben. Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd als zij de gebruiksduur van het object verlengen en/of leiden tot toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot het object. Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Financiële vaste activa

- Deelnemingen met invloed van betekenis

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Indien waardering tegen nettovermogenswaarde niet kan plaatsvinden doordat de hiervoor benodigde informatie niet kan worden verkregen, wordt de deelneming gewaardeerd volgens het zichtbaar eigen vermogen.

Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de stichting gehanteerd.

Indien de deelnemende rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die volgens de vermogensmutatiemethode wordt gewaardeerd, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht naar rato van het relatieve belang dat derden hebben in de deelneming verwerkt (proportionele resultaatbepaling). Een verlies dat voortvloeit uit de overdracht van vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa wordt volledig verwerkt. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de stichting en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Bij deze waardering worden ook langlopende vorderingen op de deelneming meegenomen die feitelijk moeten worden gezien als onderdeel van de netto-investering. Dit betreft met name leningen waarvan de afwikkeling in de nabije toekomst niet is gepland en niet waarschijnlijk is. Een aandeel in de winst van de deelneming in latere jaren wordt pas verwerkt als en voor zover het cumulatieve niet verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen. Wanneer de stichting echter geheel of ten dele garant staat voor de schulden van een deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) in staat te stellen tot betaling van haar schulden, wordt een voorziening gevormd te grootte van de verwachte betalingen door de stichting ten behoeve van de deelneming.

- Deelnemingen zonder invloed van betekenis

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere realiseerbare waarde. Indien er sprake is van een stellig voornemen tot afstoting vindt waardering plaats tegen de eventuele lagere verwachte verkoopwaarde. Indien de stichting een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die wordt gewaardeerd op verkrijgingsprijs of actuele waarde, wordt de winst of verlies voortvloeiend uit deze overdracht direct en volledig in de geconsolideerde resultatenrekening verwerkt, tenzij de winst op de overdracht in wezen niet is gerealiseerd.

Overige financiële vaste activa

De grondslagen voor de overige financiële vaste activa zijn verder opgenomen onder het hoofd Financiële instrumenten

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroom-genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten.

Stichting ZorgAccent handelt niet in financiële derivaten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waardewijzigingen in de resultatenrekening of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betalingen door een debiteur, herstructurering van een aan de stichting toekomend bedrag onder voorwaarden die de stichting anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor een bijzondere waardevermindering van een vorderingen en beleggingen die door de stichting worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen die niet individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt het collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen en beleggingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de stichting historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de leiding van de stichting van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzondere waardevermindervingsverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de resultatenrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevig actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Bijzondere waardevermindervingsverliezen onder de (geamortiseerde) kostprijs van de beleggingen in effecten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, met verwerking van waarde wijzigingen in het eigen vermogen, worden direct ten laste van de resultatenrekening verantwoord.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardevermindervingsverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de resultatenrekening.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Saldering financiële instrumenten

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de stichting beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de stichting het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto simultaan af te wikkelen.

Als er sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor een verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De post onderhanden werk uit hoofde van DBC's bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst, verwerkt verliezen en reeds gedeclareerde termijnen.

De voorziening op het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten betreft de overproductie op een schadelastjaar ten opzichte van afspraak. De voorziening wordt gevormd omdat het onzeker is of de productie boven de afspraak wordt vergoed door de zorgverzekeraars.

Vorderingen en schulden uit hoofde van financieringstekort of -overschot.

Een vordering uit hoofde van financieringstekorten of een schuld uit hoofde van financieringsoverschotten is het aan het einde van het boekjaar bestaande verschil tussen het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten en de ontvangen voorschotten en de in rekening gebrachte vergoedingen voor diensten en verrichtingen ter dekking van het wettelijk budget (artikel 6 Regeling verslaggeving WTZi).

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit dotaties van de jaarlijkse resultaten.

Als gevolg van de voorschriften in RJ 655 moet het eigen vermogen van zorginstellingen met ingang van 2015 op een wijze worden gepresenteerd bestaande uit de volgende componenten:

Bestemmingsreserves:	Dat deel van het eigen vermogen dat is afgezonderd, omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan en deze beperking is door het bestuur aangebracht.
Bestemmingsfondsen:	Dat deel van het eigen vermogen dat is afgezonderd, omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan en deze beperking is door derden aangebracht.
Bestemmingsreserves:	Dat deel van het eigen vermogen dat door de stichting zonder beperking door wettelijke of statutaire bepalingen kan worden aangewend voor het doel waarvoor de stichting is opgericht.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, uitgezonderd de voorziening Jubileum en Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsongeschikten. Deze voorziening wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen. De te gebruiken disconteringsvoet is conform actuele marktrente op balansdatum.

Voorziening reorganisatie

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen indien op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan heeft gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de stichting.

Voorziening onderhoud gebouwen

De voorziening groot onderhoud wordt gevormd voor verwachte kosten inzake periodiek groot onderhoud van panden, installaties e.d., gebaseerd op een meerjarig onderhoudsplan. De uitgaven van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de onderhoudsvoorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten. Indien de kosten van groot onderhoud uitgaan boven de boekwaarde van de voor het desbetreffende actief aangehouden voorziening, worden de (meer)kosten verwerkt ten laste van de resultatenrekening. De voorziening is gebaseerd op nominale waarde.

Voorziening langdurig verzuim

De voorziening langdurig verzuim is gevormd voor bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoeding) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door verzuim of arbeidsongeschiktheid. De voorziening is gebaseerd op nominale waarde.

Voorziening Jubileum

De voorziening jubileum betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening Eigen Risico Dragerschap Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten

De voorziening ERD WGA betreft een voorziening voor toekomstige uitkeringen in verband met gedeeltelijke arbeidsgeschikten. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren bedragen. De berekening is gebaseerd op in het verleden gerealiseerde uitstroompercentages.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Baten worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben. Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

De opbrengsten uit dienstverlening worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum en in verhouding tot in totaal te verrichten diensten (onder de voorwaarde dat het resultaat betrouwbaar kan worden geschat, dit indien aan de volgende voorwaarden is voldaan: a. het bedrag kan op betrouwbare wijze worden bepaald; b. waarschijnlijke economische voordelen; c. de mate waarin de dienstverlening op de balansdatum is verricht kan op betrouwbare wijze worden bepaald; en d. gemaakte kosten en kosten die nog moeten worden gemaakt kunnen betrouwbaar worden bepaald; als dat niet kan dan opbrengsten slechts verwerken tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening). Bij de berekening van het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten is geen rekening gehouden met de na-indexering.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Huuropbrengsten

Huuropbrengsten uit vastgoedbeleggingen worden lineair in de resultatenrekening opgenomen op basis van de huurovereenkomst. Vergoedingen ter stimulering van het sluiten van huurovereenkomsten worden als integraal deel van de totale huuropbrengsten verwerkt.

Personele kosten

De beloningen van het personeel worden als last in de resultatenrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap.

Voor de beloningen met opbouw van rechten worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (cao en individuele arbeidsovereenkomsten).

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd.

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Pensioenen

Stichting ZorgAccent heeft voor haar werknemers een pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij ZorgAccent.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. ZorgAccent betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden er nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij hoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. Naar de stand van ultimo december 2017 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 101,1%. (Bron: www.pfzw.nl 14/02/2018). De rechtspersoon heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt volgens de verplichtingenbenadering.

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door ZorgAccent. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. ZorgAccent heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

Leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele leasing

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode.

Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de resultatenrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de stichting voor de kosten van een actief worden systematisch in de resultatenrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de resultatenrekening opgenomen, behalve voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt, of op overnames.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting. Indien de boekwaardes van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving afwijken van hun fiscale boekwaardes, is sprake van tijdelijke verschillen.

Voor belastbare tijdelijke verschillen wordt een voorziening latente belastingverplichtingen getroffen.

Voor verrekenbare tijdelijke verschillen, beschikbare voorwaartse verliescompensatie en nog niet gebruikte fiscale verrekeningsmogelijkheden wordt een latente belastingvordering opgenomen, maar uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening respectievelijk compensatie. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Voor belastbare tijdelijke verschillen inzake groepsmaatschappijen, deelnemingen en joint ventures wordt een latente belastingverplichting opgenomen tenzij de stichting in staat is het tijdstip van afloop van het tijdelijke verschil te bepalen en het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst niet zal aflopen.

Voor verrekenbare tijdelijke verschillen inzake groepsmaatschappijen, deelnemingen en joint ventures wordt een latente belastingvordering opgenomen uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst afloopt en er fiscale winst beschikbaar zal zijn ter compensatie van het tijdelijk verschil.

De waardering van latente belastingverplichtingen en latente belastingvorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de stichting op balansdatum voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van zijn activa, voorzieningen, schulden en overlopende passiva. Latente belastingvorderingen en –verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

5.1.4.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.5 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

5.1.4.6 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging van de topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft stichting ZorgAccent zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van de jaarrekening gehanteerd.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	15.115.219	16.245.058
Machines en installaties	2.574.695	2.833.533
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	5.009.139	3.923.458
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	790.285	149.844
Totaal materiële vaste activa	23.489.338	23.151.893

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2017	2016
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	23.151.893	26.123.964
Bij: investeringen	3.808.100	1.326.041
Af: afschrijvingen	2.973.823	2.677.247
Af: bijzondere waardeverminderingen	1.414.027	1.574.335
Bij: terugname impairment uit voorgaande jaren	978.272	0
Af: desinvesteringen	61.078	46.529
Boekwaarde per 31 december	23.489.338	23.151.893
Aanschafwaarde	80.577.048	77.215.856
Cumulatieve waardevermindering	6.145.099	5.709.344
Cumulatieve afschrijvingen	50.942.612	48.354.619
Boekwaarde per 31 december	23.489.338	23.151.893

Toelichting:

In 2017 is er geïnvesteerd in inrichting (€ 246k), verbouwingen (€ 284k), installaties (€ 119k), automatiseringsprojecten (€ 1.824k), inventaris (€ 449k), vervoer (€ 224k) en overige (€ 661).

Aan de Materiële Vaste Activa is voor een bedrag van € 1.249k aan Vaste Activa opgenomen waarvan ZorgAccent alleen het economische eigendom heeft.

Voor een nadere specificatie per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6.

De volgende panden behoren als zekerheid bij de kredietfaciliteit van ING:

- Spoelerstraat 31, Nijverdal - Boekwaarde: € 570757

- Bellavistastraat 1-7, Almelo - Boekwaarde : € 1940552 (inclusief verwerking impairment)

De volgende panden behoren als zekerheid bij de kredietfaciliteit van het WFZ:

- Krönnenzommer, Hellendoorn - Boekwaarde: € 9893405

De bijzondere waardeverandering bestaat uit een gedeeltelijke terugname van in het verleden uitgevoerde impairment ad € 978272 en een afwaardering van het hoofdkantoor ad € 1414027.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

2. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Deelnemingen in overige maatschappijen	50.348	74.880
Overige financiële vaste activa	11.129	10.379
Totaal financiële vaste activa	61.477	85.260

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	85.260	429.444
Af: mutatie waarborgsom	-750	3.225
Af: ontvangen dividenduitkering	24.500	-
Boekwaarde per 31 december	61.477	790.890

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam, rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Verschaft kapitaal €	Kapitaalbelang (in %)	Aandeel Eigen vermogen €	Resultaat €
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:				
Excellent Leven Holding B.V. te Almen	10.000	50%	50.348	-32
Totaal belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:			50.348	-32

Toelichting:

De deelneming in Excellent Holding BV classificeert als joint venture op grond van de samenwerkingsovereenkomst die de stichting heeft gesloten met de andere aandeelhouder AB Oost.
 Excellent Leven Holding BV is een lege BV die wordt gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde en in 2018 zal worden opgeheven.
 De post "Overige vorderingen" betreffen waarborgsommen.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

3. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	366.534	343.397
Af: ontvangen voorschotten	450.499	560.037
Af: voorziening onderhanden werk	-	-
Totaal onderhanden werk	-83.965	-216.640

De specificatie per categorie DBC's / DBC-zorgproducten is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-17
	€	€	€	€
DBC Afspraak / schadelastjaar 2013	1.813.767	-	2.130.829	-317.062
DBC Afspraak / schadelastjaar 2014	1.833.283	-	1.966.720	-133.437
DBC Afspraak / schadelastjaar 2015	2.000.523	-	1.890.985	-
DBC Afspraak / schadelastjaar 2016	1.660.569	-	1.660.569	-
DBC Afspraak / schadelastjaar 2017	1.943.820	-	1.577.286	366.534
Totaal (onderhanden werk)	9.251.962	0	9.226.389	-83.965

Toelichting:

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's bestaat per 31-12-2017 uit de waarde van de onderhanden DBC's (€ 366534) minus teveel ontvangen voorschotten van de zorgverzekeraars (€ 450499) uit de schadelastjaren 2013 t/m 2014.

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's bestaat per 31-12-2017 uit de waarde van de onderhanden DBC's (366534) minus de overproductie (€450.499) uit de schadejaren 2013 t/m 2014.

De in het boekjaar in de winst- en verliesrekening verwerkte opbrengsten uit onderhanden projecten bedraagt €366534.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

4. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ/Wlz

	<u>t/m 2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>totaal</u>
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	-	-	131.195	-	131.195
Financieringsverschil boekjaar	-	-	-	2.349.303	2.349.303
Correcties voorgaande jaren	-	-	-	-	0
Betalingen/ontvangsten	-	-	-131.195	-	-131.195
Subtotaal mutatie boekjaar	-	-	-131.195	2.349.303	2.218.108
Saldo per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.349.303</u>	<u>2.349.303</u>

Stadium van vaststelling (per erkenning):

ZorgAccent	c	c	c	a
------------	---	---	---	---

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	2.349.303	131.195
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	-	-
	<u>2.349.303</u>	<u>131.195</u>

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten	46.877.162	44.942.041
Af: ontvangen voorschotten	-44.527.859	-44.810.846
Totaal financieringsverschil	<u>2.349.303</u>	<u>131.195</u>

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

5. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	2.650.420	2.510.562
Nog te factureren omzet	3.045.771	3.296.039
Overige vorderingen	447.938	1.313.717
Vooruitbetaalde bedragen	611.746	351.530
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>6.755.875</u>	<u>7.471.848</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt: € 56014 (2016 = € 230.928)

In de "Overige vorderingen" zijn geen posten opgenomen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

6. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bankrekeningen	22.417.098	25.102.086
Kassen	14.175	14.435
Totaal liquide middelen	<u>22.431.273</u>	<u>25.116.521</u>

Toelichting:

Er is een garantie afgegeven ten behoeve van Viverion voor een bedrag van € 93.406. De overige liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

7. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Kapitaal	748.835	748.835
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	19.046.404	17.248.488
Algemene en overige reserves	7.098.753	7.047.600
Totaal groepsvermogen	26.893.993	25.044.922

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-17	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-17
	€	€	€	€
Kapitaal	748.835	-	-	748.835
	748.835	-	-	748.835

Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-17	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-17
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten:				
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	16.621.779	2.224.626	-	18.846.404
Bestemmingsfonds deskundigheidsbevordering	626.709	-626.709	-	0
Bestemmingsfonds innovatie	0	200.000		200.000
Totaal: Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	17.248.488	1.797.917	0	19.046.404

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-17	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-17
	€	€	€	€
Algemene reserves:	7.047.600	51.153	0	7.098.753
Totaal Algemene en overige reserves	7.047.600	51.153	0	7.098.753

Toelichting:

Bestemmingsfondsen: dat deel van het eigen vermogen dat door derden is afgezonderd, omdat daaraan beperkte bestedingsmogelijkheden zijn gegeven dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan.

Algemene reserves: dat deel van het eigen vermogen dat Stichting ZorgAccent zonder wettelijke of statutaire beperkingen kan beschikken voor dat doel waarvoor de stichting is opgericht.

Toewijzing vanuit de resultaatbestemming en overige mutaties worden door de Raad van Bestuur vastgesteld, na goedkeuring door de Raad van Toezicht.

De verdeling van het resultaat in de reserves vindt plaats op basis van de verhouding omzet zorg (Bestemmingsfondsen) en overige omzet (Algemene reserves).

Het bestemmingsfonds innovatie is opgenomen ter bevordering van technologische ondersteuning/verbetering van de zorg.

Overzicht van het totaalresultaat van de instelling

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Geconsolideerd netto-resultaat (na belastingen) toekomend aan de instelling	1.849.070	2.297.821
Totaalresultaat van de instelling	1.849.070	2.297.821

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

8. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-17	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-17
	€	€	€	€	€
Voorziening reorganisatie	289.427	-	67.129	154.450	67.849
Voorziening onderhoud gebouwen	1.312.757	733.152	1.033.667	-	1.012.242
Voorziening jubileum	889.726	182.012	60.561	-	1.011.177
Voorziening verzuim	518.428	-	133.742	35.238	349.448
Voorziening ERD WGA	1.161.649	837.235	150.873	-	1.848.011
Totaal voorzieningen	<u>4.171.987</u>	<u>1.752.399</u>	<u>1.445.972</u>	<u>189.688</u>	<u>4.288.727</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-17
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	1.734.575
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	2.554.152
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	1.220.576

Toelichting per categorie voorziening:

Voorziening reorganisatie

Deze voorziening is getroffen in verband met de uitstroom van personeel als gevolg van de ingezette verandering naar zelfsturing en overheidsmaatregelen. Tevens zijn hierin de daarmee samenhangende kosten verantwoord. In 2014 is hierin opgenomen de uitstroom in verband met de afbouw van de lage ZorgZwaartePakketten. Naar verwachting is deze in 2020 volledig afgerond.

Voorziening onderhoud gebouwen

Voor het onderhoud van eigen panden is een voorziening gevormd. De voorziening is gebaseerd op een door een extern adviesbureau opgesteld meerjaren onderhoudsplan dat jaarlijks wordt herzien. Dit plan geeft inzicht in de onderhoudsverwachting voor de komende 10 jaren.

Voorziening Jubileum

De voorziening jubileum is gevormd voor de verplichting die Stichting ZorgAccent heeft jegens haar personeel uit hoofde van jubileumuitkeringen. De waardering is gebaseerd op de netto contante waarde van de in de toekomst te verwachte jubileumuitkeringen. Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met o.a. de blijfkans. Door een daling van de rente, stijging van het aantal medewerkers in vast dienstverband en stijging van de blijfkans is de voorziening gestegen.

Voorziening verzuim

De voorziening verzuim is gevormd voor werknemers die op balansdatum ziek zijn, waarbij de verwachting is dat die langer dan 12 maanden verzuimen. Hierbij is ook rekening gehouden met de transitievergoeding.

Voorziening ERD WGA

Deze voorziening is getroffen in verband met het Eigen Risicodragerschap met betrekking tot de WGA, op basis van verwachting van de hieruit voortvloeiende kosten voor de komende 10 jaar.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

9. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Schulden aan banken	8.607.328	9.647.385
Overige langlopende schulden	882.812	-
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>9.490.140</u>	<u>9.647.385</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	10.680.680	11.730.157
Af: aflossingen	1.276.065	1.049.477
Bij: financial lease	1.624.232	-
Stand per 31 december	<u>11.028.847</u>	<u>10.680.680</u>
Aflossingsverplichting komend boekjaar	1.538.707	1.033.295
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>9.490.140</u>	<u>9.647.385</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	1.538.707	1.033.295
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	9.490.140	9.647.385
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	3.823.644	4.239.503

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden.
De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

De volgende panden behoren als zekerheid bij de kredietfaciliteit van ING:

- Spoelerstraat 31, Nijverdal - Boekwaarde: € 570757
- Bellavistastraat 1-7, Almelo - Boekwaarde : € 1940552 (inclusief verwerking impairment)

De volgende panden behoren als zekerheid bij de kredietfaciliteit van het WFZ:

- Krönnenzommer, Hellendoorn - Boekwaarde: € 9893405

De reële waarde van de ING lening is € 2486487 (2016: € 2702703), en van de WFZ borg € 4757947 (2016: € 5402965)

De volledige post genoemd onder "Overige langlopende schulden" betreft een financial lease constructie.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

10. Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Crediteuren	2.103.916	1.923.258
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	1.538.707	1.033.295
Pensioenen	397.713	1.859.485
Belastingen en sociale premies	1.211.996	2.450.032
Nog te betalen salarissen	804.821	2.686.972
Vakantiegeld	2.091.879	2.030.562
Vakantiedagen	4.585.568	3.276.270
Eindejaarsuitkering	286.353	-
Overige schulden en overlopende passiva	1.309.489	1.615.910
Totaal overige kortlopende schulden	<u>14.330.441</u>	<u>16.875.784</u>

Toelichting:

Door een wijziging in de afrekensystematiek van het pensioenfonds is de schuld aan pensioenen afgenomen. Door een aanpassing in de cao mbt het moment van uitkeren van de EJU (november) is de loonbelasting hierop in december afgerekend waardoor de post belasting en premies lager is. Ultimo 2016 is in lijn met de Cao-aanpassing de verplichting uit hoofde van de nabetaling van ORT tijdens vakantie ad € 2.179.821 opgenomen, in 2017 is € 1.981.547 uitgekeerd.

De kredietfaciliteit in rekening-courant bij ABN AMRO N.V. bedraagt per 31 december 2017 €1 miljoen (2016: €1 miljoen). Er wordt momenteel geen gebruik gemaakt van deze faciliteit.

11. Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstelt aan markt-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de stichting een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de instelling te beperken.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voor circa 83% geconcentreerd bij de zorgverzekeraars voor een totaalbedrag van € 1993727. Met deze partijen bestaat een langdurige relatie en zij hebben altijd aan hun betalingsverplichtingen voldaan.

Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Liquiditeitsrisico

Het management ziet erop toe dat er steeds voldoende liquide middelen beschikbaar zijn om aan de verplichtingen van de stichting te kunnen voldoen en tevens dat er voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten blijft zodat de stichting steeds binnen de gestelde leningsconvenanten blijft. De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal de A-rating hebben.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan. De reële waarde van de overige in de balans verantwoorde financiële instrumenten wijkt niet materieel af van de boekwaarde.'

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

12. Niet in de balans opgenomen regelingen

Overige niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen.

Aansprakelijkheid en garanties

De onderneming heeft een bankgarantie afgegeven ten behoeve van huurpanden ter grootte van € 93.400 (2016: € 93.400).

Uit hoofde van verkoop deelneming Naviva zijn - in gezamenlijkheid met de andere verkopende aandeelhouders - garanties verstrekt aan de kopende partij. Deze garanties lopen respectievelijk tot:

- a) 18 maanden na de leveringsdatum van 30 december 2016,
- b) 5 jaar na de leveringsdatum en tot
- c) uiterlijk drie maanden na het verstrijken van de wettelijke termijnen voor belastingaanslagen.

T/m 18 mei 2018 heeft de kopende partij geen aanspraak gemaakt op deze garanties.

Meerjarige financiële verplichtingen

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangaan terzake van erfpacht, huur en operationele leasing.

De verplichting kan als volgt over de resterende looptijd worden gespecificeerd:

	<u>Apparatuur</u>	<u>Huur</u>	<u>Auto's</u>	<u>Totaal</u>
Niet langer dan 1 jaar	164.649	3.701.563	254.600	4.120.812
Tussen 1 en 5 jaar	164.649	12.295.515	329.285	12.789.449
Langer dan 5 jaar	-	15.190.039	-	15.190.039
	<u>329.298</u>	<u>31.187.117</u>	<u>583.885</u>	<u>32.100.300</u>

Toelichting:

Door een aanpassing in de contracten voor apparatuur classificeren deze zich nu als financial lease en worden daarmee opgenomen op de balans (en niet meer onder deze paragraaf).

Waarborgfonds voor de Zorg

De obligoverplichting ten aanzien van het Waarborgfonds voor de Zorgsector bedraagt maximaal 3% van de boekwaarde van de door het Waarborgfonds geborgde leningen en is voor 2017 € 142.738 (2016: € 162.089)

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid

ZorgAccent vormt met ZorgAccent Huishoudelijke hulp B.V. een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Op grond van de Invorderingswet zijn de stichting en de met haar gevoegde dochteronderneming ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de combinatie verschuldigde belasting.

Mogelijke rechten of verplichtingen in het kader van de niet in de balans opgenomen regelingen

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het makro kader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2017 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op € 21.649,7 miljoen (prijsniveau 2016).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2017. Stichting ZorgAccent is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2017.

5.1.6 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetaling op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	47.696.399	9.848.997	19.520.617	149.843	-	77.215.856
- cumulatieve herwaarderingen	5.331.623	377.721	-	-	-	5.709.344
- cumulatieve afschrijvingen	26.119.716	6.637.742	15.597.159	-	-	48.354.619
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>16.245.060</u>	<u>2.833.534</u>	<u>3.923.458</u>	<u>149.843</u>	<u>-</u>	<u>23.151.893</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	446.073	119.465	2.491.599	750.962	-	3.808.100
- mutatie onderhanden Werk	104.521	-	6.000	-110.521	-	-
- herwaarderingen	-46.585	46.585	-	-	-	-
- afschrijvingen	1.273.340	325.483	1.375.000	-	-	2.973.823
- bijzondere waardeverminderingen	435.755	-	-	-	-	435.755
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
aanschafwaarde	84.083	29.885	190.446	-	-	304.414
cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-	-
cumulatieve afschrijvingen	84.083	29.885	190.446	-	-	304.414
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	17.924	19.695	104.875	-	-	142.494
cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-	-
cumulatieve afschrijvingen	-	13.460	67.956	-	-	81.416
per saldo	<u>17.924</u>	<u>6.235</u>	<u>36.919</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>61.078</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-1.129.839</u>	<u>-258.838</u>	<u>1.085.680</u>	<u>640.441</u>	<u>-</u>	<u>337.444</u>
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	48.144.987	9.918.882	21.722.895	790.284	-	80.577.048
- cumulatieve herwaarderingen	5.720.793	424.306	-	-	-	6.145.099
- cumulatieve afschrijvingen	27.308.973	6.919.880	16.713.757	-	-	50.942.612
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>15.115.221</u>	<u>2.574.696</u>	<u>5.009.138</u>	<u>790.284</u>	<u>-</u>	<u>23.489.338</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0%-10%	5%-20%	5%-33%	-	-	

5.1.7 MUTATIEOVERZICHT FINANCIELE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen	Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen (deelnemingen)	Overige effecten	Vordering op grond van compensa- tieregeling	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017	74.880	-	-	-	10.379	85.260
Kapitaalstortingen	-	-	-	-	-	-
Resultaat deelnemingen	-33	-	-	-	-	-33
Ontvangen dividend	-24.500	-	-	-	-	-24.500
Verstrekte leningen / verkregen effecten	-	-	-	-	-	-
Ontvangen dividend / aflossing leningen	-	-	-	-	-	-
(Terugname) waardeverminderingen	-	-	-	-	750	750
Amortisatie (dis)agio	-	-	-	-	-	-
Overige mutatie	-	-	-	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2017	50.348	-	-	-	11.129	61.477
Som waardeverminderingen	24.533	-	-	-	-750	23.783

BIJLAGE

5.1.8 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017

Lening gever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2016	Nieuwe leningen 2017	Aflossing 2017	Restschuld 31 december 2017	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2017	Aflossings- wijze	Aflossing 2018	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
BNG	20-mei-11	3.342.511	17	annuïteit	3,93%	2.575.013	0	172.062	2.402.951	0	11	annuïteit	178.824	Borg Gem. Almelo
ABN Amro	1-mei-91	473.318	40	lineair	4,20%	171.535	0	11.835	159.700	100.525	14	lineair	11.835	Borg WfZ
BNG	30-dec-05	6.600.000	15	lineair	3,61%	1.760.000	0	440.000	1.320.000	0	3	lineair	440.000	Borg WfZ
BNG	5-sep-02	430.000	20	lineair	2,41%	123.625	0	21.500	102.125	0	5	lineair	21.500	Borg WfZ
NWB	1-apr-01	6.008.876	35	lineair	4,25%	3.347.805	0	171.682	3.176.122	2.317.712	19	lineair	171.682	Borg WfZ
ING	16-dec-10	4.000.000	19	lineair	4,40%	2.702.703	0	216.216	2.486.487	1.405.407	12	lineair	216.216	Hypotheek
Subtotaal						10.680.680	0	1.033.295	9.647.385	3.823.644			1.040.057	
CHG	1-jul-17	855.769	3,5	fin. lease	2,70%	0	855.769	118.090	737.679	0	3	annuïteit	242.557	
CHG	1-jul-17	768.463	3	fin. lease	2,70%	0	768.463	124.680	643.783	0	2,5	annuïteit	256.093	
Subtotaal						0	1.624.232	242.770	1.381.462	0			498.650	
Totaal						10.680.680	1.624.232	1.276.065	11.028.847	3.823.644			1.538.707	

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

BATEN

14. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet	34.145.194	32.467.113
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg	46.877.162	44.942.041
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	6.188.547	5.619.104
Overige zorgprestaties	557.012	617.227
Totaal	<u>87.767.915</u>	<u>83.645.485</u>

Toelichting:

Stijging van de omzet ZVW wordt met name gerealiseerd in GRZ en 1e lijns verblijf.
 WLZ: de bezettingsgraad is toegenomen doordat de afname van de lage ZZP's ruimschoots is gecompenseerd door toename in de hoge ZZP's.
 Door verdere groei in het aantal klanten van ZorgAccent HuishoudelijkeHulp BV is de omzet in de WMO toegenomen.

15. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdzorg)

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Subsidies WLZ/Zvw-zorg	50.818	61.862
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS (waaronder opleidingsfonds)	428.791	547.902
Totaal	<u>479.609</u>	<u>609.764</u>

16. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Overige dienstverlening :		
Lidmaatschap gezondheidsservice	262.499	268.819
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):		
Huuropbrengsten	1.027.923	1.035.300
Doorberekende kosten inzake administratie	22.603	25.169
Voedingsopbrengsten	213.095	216.357
Overige opbrengsten	934.027	1.382.040
Totaal	<u>2.460.147</u>	<u>2.927.684</u>

Toelichting:

De overige opbrengsten kent een grote variëteit aan opbrengstsoorten. De daling wordt verklaard door een lagere opbrengst bij de verkoop van onroerend goed in 2017 dan in 2016.

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

17. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Lonen en salarissen	49.949.083	47.215.814
Sociale lasten	8.963.704	7.154.680
Pensioenpremies	4.271.247	3.736.553
Andere personeelskosten:	2.345.231	4.414.095
Subtotaal	65.529.265	62.521.142
Personeel niet in loondienst	1.561.693	1.136.520
Totaal personeelskosten	<u>67.090.958</u>	<u>63.657.663</u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in Fte's) per segment:		
- Verpleeghuiszorg en verzorgingshuiszorg	578	559
- Wijkverpleging	644	618
- Ondersteunende diensten	54	53
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van fulltime eenheden	<u>1.276</u>	<u>1.230</u>
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0

Toelichting:

De stijging in de personeelskosten is te verklaren uit een stijging van het aantal Fte (46 ; +3,7%), en door de CAO stijging. Door een daling van het verzuim wordt dit weer verlaagd. Ook is er in 2017 geen sprake van een een reservering voor ORT uitkeringen waardoor de 'Andere personeelskosten' aanzienlijk lager uitvallen. Wel is er in 2017 meer gebruik gemaakt van 'Personeel niet in loondienst'.

18. Afschrijvingen op materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	2.973.823	2.677.247
Totaal afschrijvingen	<u>2.973.823</u>	<u>2.677.247</u>

19. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
Terugname bijzondere waardeverminderingen materiële vaste activa	-982.244	-
Bijzondere waardeverminderingen materiële vaste activa	1.417.999	1.574.335
Totaal	<u>435.755</u>	<u>1.574.335</u>

Toelichting:

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen, die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

In 2017 heeft opnieuw een bedrijfswaardeberekening plaatsgevonden als gevolg van het opnemen van de zorgexploitatie in de bedrijfswaardeberekening. Dit in combinatie met een afwaardering van de panden aan de Bellavistastraat leidt tot een afwaardering ad € 435755. De afschrijvingen zijn met 11% toegenomen als gevolg van de verhoogde investering ten opzichte van vorig jaar.

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

20. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	4.999.357	4.499.681
Algemene kosten	5.697.546	5.725.020
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	1.246.465	1.046.393
Onderhoud en energiekosten:	2.407.761	2.009.212
Huur en leasing	3.901.988	3.994.521
Mutatie voorzieningen	-300.515	-362.703
Totaal overige bedrijfskosten	<u>17.952.602</u>	<u>16.912.123</u>

Toelichting:

De overige bedrijfskosten zijn o.a. gestegen door het gedeeltelijk uitbesteden van de schoonmaak. De stijging van de bezettingsgraad in combinatie met een verzwaring van de zorg leidt tot hogere uitgaven in de bewonersgebonden kosten. Door een interne splitsing van de onderhoudskosten in correctief en preventief is er ogenschijnlijk sprake van een stijging van de kosten op onderhoud.

21. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rentebaten	37.448	49.066
Resultaat deelnemingen	-33	363.557
Subtotaal financiële baten	<u>37.415</u>	<u>412.623</u>
Rentelasten	-439.741	-458.876
Resultaat deelnemingen	-	-
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	-	-
Subtotaal financiële lasten	<u>-439.741</u>	<u>-458.876</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>-402.326</u>	<u>-46.253</u>

Toelichting:

Door de verkoop van Naviva in 2016 is het resultaat deelnemingen over dat jaar hoger dan in 2017.

22. Vennootschapsbelastingen(deelnemingen)

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Vennootschapsbelastingen	-3.137	-17.492
Totaal belastingen	<u>-3.137</u>	<u>-17.492</u>

Toelichting:

ZorgAccent vormt met ZorgAccent Huishoudelijke Hulp B.V. een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Op grond van de invorderingswet zijn de vennootschap en de met haar gevoegde dochteronderneming ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de combinatie verschuldigde belasting.

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

23. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 Januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de voor Stichting ZorgAccent van toepassing zijnde regelgeving:

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Stichting ZorgAccent is het WNT maximum voor de zorg, totaalscore 10 en klasse IV. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

Functionaris	Mevrouw I.W.G. Harmelink	De heer F. Vuurboom	De heer F. Vuurboom	Mevrouw A. Poolen-van den Brink MBA
Functienaam	Vz Raad van Bestuur ZorgAccent	Vz (a.i.) Raad van Bestuur ZorgAccent	Directeur Wijkverpleging ZorgAccent	Vz Raad van Bestuur ZorgAccent
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 28/2	1/2 - 30/4	1/1 - 31/1 1/5 - 31/12	1/5 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,2	0,2	0,8	0,7
Gewezen topfunctionaris?	-nee-	-nee-	-ja-	-nee-
(Fictieve) dienstbetrekking?	-ja-	-ja-	-ja-	-ja-
Individueel WNT-maximum	26.833	40.477		111.425
Bezoldiging				
Beloning	34.069	25.417	86.755	84.113
Belastbare onkostenvergoeding				
Beloning betaalbaar op termijn	1.848	2.633	7.898	7.345
Totale bezoldiging 2017	35.916	28.050	94.653	91.458
Motivering indien overschrijding	Overgangsregeling			
Gegevens 2016	Vz Raad van Bestuur ZorgAccent			
Functie(s) in 2016	1/1 - 31/12			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1,0			
Omvang dienstverband (in fte)				
Bezoldiging				
Beloning	159.094			
Belastbare onkostenvergoeding	-			
Beloning betaalbaar op termijn	17.135			
Totale bezoldiging 2016	176.229			

Toelichting:

Er is een overschrijding van de WNT norm bij de voormalige voorzitter van de Raad van Bestuur. Omdat hier sprake is van een reeds bestaande beloningsafpraak tot 1 januari 2018 is het overgangsrecht van kracht. Op grond van het overgangsrecht is er geen sprake van een onverschuldigde betaling. De overschrijding heeft voor een bedrag van € 6.303 betrekking op opgebouwde vakantietoelage in de periode van 1 mei 2016 tot en met 31 december 2016.

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

Toezichthoudende topfunctionarissen

Funcienaam	Vz RvT	Lid RvT	Lid RvT
	De heer dr. B.J.N. Schreuder 1/1 - 31/12	De heer J. van der Meulen MBA 1/1 - 31/12	Mevr. drs. B.L.J. van Emmerik MBA 1/1 - 31/08
Functionaris Aanvang en einde functieervulling in 2017			
Individueel WNT-maximum	24.900	16.600	11.052
Bezoldiging			
Beloning	20.248	13.500	9.000
Belastbare onkostenvergoeding	-	-	-
Beloning betaalbaar op termijn	-	-	-
Totale bezoldiging 2017	20.248	13.500	9.000
Motivering indien overschrijding			
Gegevens 2016			
Functie(s) in 2016	Vz RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functieervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Beloning	19.731	13.500	13.500
Totale bezoldiging 2016	19.731	13.500	13.500

Toezichthoudende topfunctionarissen

Funcienaam	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
	De heer ing. J.B.N.M. Oude Engberink 1/1 - 31/12	Mevr. Mr. L.M. Kraan 1/1 - 31/12	De heer drs. F.J. van der Lee 1/1 - 31/12
Functionaris Aanvang en einde functieervulling in 2017			
Individueel WNT-maximum	16.600	16.600	16.600
Bezoldiging			
Beloning	13.500	13.500	13.500
Totale bezoldiging 2017	13.500	13.500	13.500
Motivering indien overschrijding			
Gegevens 2016			
Functie(s) in 2016	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functieervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Beloning	13.500	13.500	13.500
Totale bezoldiging 2016	13.500	13.500	13.500

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld hadden moeten worden.

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

24. Honoraria accountant

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
De honoraria van de accountant over 2017 & 2016 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	59.714	76.472
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	28.012	27.588
3 Fiscale advisering	-	-
4 Niet-controlediensten	-	-
Totaal honoraria accountant	<u>87.726</u>	<u>104.060</u>

25. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder punt 23.

26. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben na balansdatum geen gebeurtenissen plaatsgevonden die van invloed zijn op deze jaarrekening.

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

5.2 ENKELVOUDIGE JAARREKENING

5.2.1 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-17	31-dec-16
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	23.489.338	23.151.893
Financiële vaste activa	2	832.641	809.643
Totaal vaste activa		24.321.979	23.961.536
Vlottende activa			
Vordering uit hoofde van financieringstekort	4	2.349.303	131.195
Debiteuren en overige vorderingen	5	6.434.547	7.129.838
Liquide middelen	6	21.397.734	24.251.227
Totaal vlottende activa		30.181.584	31.512.260
Totaal activa		54.503.563	55.473.796
PASSIVA			
Eigen vermogen	7		
Kapitaal		748.835	748.835
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten		19.046.404	17.248.487
Algemene en overige reserves		7.098.753	7.047.600
Totaal eigen vermogen		26.893.992,45	25.044.921
Vorzieningen	8	4.276.666	4.167.084
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	9	9.490.140	9.647.385
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	3	83.965	216.640
Overige kortlopende schulden	10	13.758.799	16.397.765
Totaal kortlopende schulden		13.842.764	16.614.405
Totaal passiva		54.503.563	55.473.796

5.2.2 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2017

	Ref.	2017 €	2016 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	13	84.394.817	80.949.870
Subsidies (excl WMO en Jeugdwet)	14	479.609	609.764
Overige bedrijfsopbrengsten	15	2.414.771	2.824.986
Som der bedrijfsopbrengsten		87.289.197	84.384.619
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	16	64.162.720	61.535.749
Afschrijvingen op materiële vaste activa	17	2.973.823	2.677.247
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	18	435.755	1.574.335
Overige bedrijfskosten	19	17.936.610	16.855.405
Som der bedrijfslasten		85.508.908	82.642.736
BEDRIJFSRESULTAAT		1.780.289	1.741.883
Financiële baten en lasten	20	68.781	555.935
RESULTAAT VOOR BELASTING		1.849.070	2.297.819
NETTORESULTAAT BOEKJAAR		1.849.070	2.297.819
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		2017 €	2016 €
Toevoeging/(onttrekking):			
<i>Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten</i>		2.224.626	2.288.647
<i>Bestemmingsfonds deskundigheidsbevordering</i>		-626.709	-67.751
<i>Bestemmingsfonds innovatie</i>		200.000	0
<i>Algemene en overige reserves</i>		51.153	76.923
		1.849.070	2.297.819

5.2.3 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ENKELVOUDIGE JAARREKENING

5.2.3.1 Algemeen

Voor een volledig inzicht op de toegepaste grondslagen bij Stichting ZorgAccent c.s. voor de waardering en resultaatbepaling wordt verwezen naar de waarderingsgrondslagen opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

5.2.3.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultatenrekening

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en resultatenrekening, met uitzondering van de hierna genoemde grondslagen.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Zie voor een uitwerking hiervan de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de stichting in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de stichting en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

5.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	15.115.219	16.245.058
Machines en installaties	2.574.695	2.833.533
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	5.009.139	3.923.458
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	790.285	149.844
Totaal materiële vaste activa	23.489.338	23.151.893

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2017	2016
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	23.151.893	26.123.964
Bij: investeringen	3.808.100	1.326.041
Af: afschrijvingen	2.973.823	2.677.247
Af: bijzondere waardeverminderingen	1.414.027	1.574.335
Bij: terugname impairment uit voorgaande jaren	978.272	0
Af: desinvesteringen	61.078	46.529
Boekwaarde per 31 december	23.489.338	23.151.893
Aanschafwaarde	80.577.048	77.215.856
Cumulatieve waardevermindering	6.145.099	5.709.344
Cumulatieve afschrijvingen	50.942.612	48.354.619
Boekwaarde per 31 december	23.489.338	23.151.893

Toelichting:

In 2017 is er geïnvesteerd in inrichting (€ 246k), verbouwingen (€ 284k), installaties (€ 119k), automatiseringsprojecten (€ 1.824k), inventaris (€ 449k), vervoer (€ 224k) en overige (€ 661).

Aan de Materiële Vaste Activa is voor een bedrag van € 1.249k aan Vaste Activa opgenomen waarvan ZorgAccent alleen het economische eigendom heeft.

Voor een nadere specificatie van het verloop van de vaste activa wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.2.5.

De volgende panden behoren als zekerheid bij de kredietfaciliteit van ING:

- Spoelerstraat 31, Nijverdal - Boekwaarde: € 570757

- Bellavistastraat 1-7, Almelo - Boekwaarde : € 1940552 (inclusief verwerking impairment)

De volgende panden behoren als zekerheid bij de kredietfaciliteit van het WFZ:

- Krönnenzommer, Hellendoorn - Boekwaarde: € 9893405

De bijzondere waardeverandering bestaat uit een gedeeltelijke terugname van in het verleden uitgevoerde impairment ad € 978272 en een afwaardering van het hoofdkantoor ad € 1414027.

5.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

2. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	771.164	724.384
Deelnemingen in overige maatschappijen	50.348	74.880
Overige financiële vaste activa	11.129	10.379
Totaal financiële vaste activa	832.641	809.643

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	809.643	1.038.908
Bij: resultaat deelnemingen	471.748	829.591
Af: mutatie waarborgsom	-750	3.225
Af: verkoop aandelen	0	705.631
Af: ontvangen dividenduitkering	449.500	250.000
Af: ontvangen aflossing leningen	0	100.000
Boekwaarde per 31 december	832.641	809.643

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam, rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Verschaft kapitaal €	Kapitaalbelang (in %)	Eigen vermogen €	Resultaat €
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:				
Stichting Dienstengroep Noord West Twente te Almelo	0	100%	56.619	55.963
Schoonhuis ZorgAccent B.V. te Almelo	18.000	100%	63.965	11.349
ZorgAccent Huishoudelijke Hulp B.V. te Almelo	1.000	100%	650.579	404.468
Excellent Leven Holding B.V. te Almen	10.000	50%	50.348	-33
Totaal belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:			821.512	471.748

Toelichting:

Stichting Dienstengroep NWT, Schoonhuis ZorgAccent BV, ZorgAccent Huishoudelijke Hulp BV en Excellent Leven Holding BV worden gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde.

De deelneming in Excellent Holding BV classificeert als joint venture op grond van de samenwerkingsovereenkomst die de stichting heeft gesloten met de andere aandeelhouder AB oost. Hier heeft in 2017 een dividenduitkering plaats gevonden ad € 24.500 incl div.bel.15%

De post "Overige vorderingen" betreffen waarborgsommen.

5.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

3. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	366.534	343.397
Af: ontvangen voorschotten	450.499	560.037
Af: voorziening onderhanden werk	-	-
Totaal onderhanden werk	-83.965	-216.640

De specificatie per categorie DBC's / DBC-zorgproducten is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-17
	€	€	€	€
DBC Afspraak / schadelastjaar 2013	1.813.767	-	2.130.829	-317.062
DBC Afspraak / schadelastjaar 2014	1.833.283	-	1.966.720	-133.437
DBC Afspraak / schadelastjaar 2015	2.000.523	-	1.890.985	-
DBC Afspraak / schadelastjaar 2016	1.660.569	-	1.660.569	-
DBC Afspraak / schadelastjaar 2017	1.943.820	-	1.577.286	366.534
Totaal (onderhanden werk)	9.251.962	-	9.226.389	-83.965

Toelichting:

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's bestaat per 31-12-2017 uit de waarde van de onderhanden DBC's (€ 366534) minus teveel ontvangen voorschotten van de zorgverzekeraars (€ 450499) uit de schadelastjaren 2013 t/m 2014.

De in het boekjaar in de winst-en-verliesrekening verwerkte opbrengsten uit onderhanden projecten bedragen €366534 (2016: € 343397).

5.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

4. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ/Wlz

	<u>t/m 2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>totaal</u>
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	-	-	131.195	-	131.195
Financieringsverschil boekjaar	-	-	-	2.349.303	2.349.303
Correcties voorgaande jaren	-	-	-	-	-
Betalingen/ontvangsten	-	-	-131.195	-	-131.195
Subtotaal mutatie boekjaar	-	-	-131.195	2.349.303	2.218.108
Saldo per 31 december	-	-	-	2.349.303	2.349.303

Stadium van vaststelling (per erkenning):

c c c a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	2.349.303	131.195
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	0
	<u>2.349.303</u>	<u>131.195</u>

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg	46.877.162	44.942.041
Af: ontvangen voorschotten	-44.527.859	-44.810.846
Totaal financieringsverschil	<u>2.349.303</u>	<u>131.195</u>

Toelichting:

Het Wettelijk Budget in 2017 is hoger als gevolg van een verschuiving van lage ZZP's naar hoge ZZP's, in combinatie met een tariefsverhoging.

5.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

5. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	2.371.050	2.168.796
Vorderingen op groepsmaatschappijen	3.453	0
Nog te factureren	3.045.771	3.296.039
Overige vorderingen	446.770	1.313.665
Vooruitbetaalde bedragen	567.503	351.338
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>6.434.547</u>	<u>7.129.838</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt: € 21303 (2016 = € 42258)

In de "Overige vorderingen" zijn geen posten opgenomen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

6. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bankrekeningen	21.383.559	24.236.792
Kassen	14.175	14.435
Totaal liquide middelen	<u>21.397.734</u>	<u>24.251.227</u>

Toelichting:

Er is een garantie afgegeven ten behoeve van Viverion voor een bedrag van € 93.406. De overige liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking.

5.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

7. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Kapitaal	748.835	748.835
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	19.046.404	17.248.488
Algemene en overige reserves	7.098.753	7.047.600
Totaal eigen vermogen	<u>26.893.992</u>	<u>25.044.922</u>

Stichtingskapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-17	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-17
	€	€	€	€
Stichtingskapitaal	748.835	-	-	748.835
	<u>748.835</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>748.835</u>

Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-17	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-17
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten:				
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	16.621.779	2.224.626	-	18.846.404
Bestemmingsfonds deskundigheidsbevordering	626.709	-626.709	-	-
Bestemmingsfonds innovatie	-	-	200.000	200.000
Totaal: Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	<u>17.248.488</u>	<u>1.597.917</u>	<u>200.000</u>	<u>19.046.404</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-17	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-17
	€	€	€	€
Algemene reserves:				
Algemene en overige reserves	7.047.600	51.153	-	7.098.753
Totaal: Algemene en overige reserves	<u>7.047.600</u>	<u>51.153</u>	<u>-</u>	<u>7.098.753</u>

Toelichting:

Bestemmingsfondsen: dat deel van het eigen vermogen dat door derden is afgezonderd, omdat daaraan beperkte bestedingsmogelijkheden zijn gegeven dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan.

Algemene reserves: dat deel van het eigen vermogen dat Stichting ZorgAccent zonder wettelijke of statutaire beperkingen kan beschikken voor dat doel waarvoor de stichting is opgericht.

Toewijzing vanuit de resultaatbestemming en overige mutaties worden door de Raad van Bestuur vastgesteld, na goedkeuring door de Raad van Toezicht.

Voor 2018 heeft de Raad van Bestuur besloten om een innovatiefonds in te stellen om zo ruimte te geven aan innovatieve ontwikkelingen. De verdeling van het resultaat in de reserves vindt plaats op basis van de verhouding omzet zorg (Bestemmingsfondsen) en overige omzet (Algemene reserves).

Het bestemmingsfonds innovatie is opgenomen ter bevordering van technologische ondersteuning/verbetering van de zorg.

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen 31 december 2017
en resultaat over 2017

De specificatie is als volgt :

	Eigen vermogen	Resultaat
	€	€
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	26.893.992	1.849.070
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	<u>26.893.992</u>	<u>1.849.070</u>

5.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

8. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-17	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-17
	€	€	€	€	€
Voorziening reorganisatie	284.524	-	67.129	149.547	67.849
Voorziening onderhoud gebouwen	1.312.757	733.152	1.033.667	-	1.012.242
Voorziening jubileum	889.726	169.951	60.561	-	999.116
Voorziening verzuim	518.428	-	133.742	35.238	349.448
Voorziening ERD WGA	1.161.649	837.235	150.873	-	1.848.011
Totaal voorzieningen	<u>4.167.084</u>	<u>1.740.338</u>	<u>1.445.972</u>	<u>184.785</u>	<u>4.276.666</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-17
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	1.722.514
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	2.554.152
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	1.220.576

Toelichting per categorie voorziening:

Voorziening reorganisatie

Deze voorziening is getroffen in verband met de uitstroom van personeel als gevolg van de ingezette verandering naar zelfsturing en overheidsmaatregelen. Tevens zijn hierin de daarmee samenhangende kosten verantwoord. In 2014 is hierin opgenomen de uitstroom in verband met de afbouw van de lage ZorgZwaartePakketten. Naar verwachting is deze in 2020 volledig afgerond.

Voorziening onderhoud gebouwen

Voor het onderhoud van eigen panden is een voorziening gevormd. De voorziening is gebaseerd op een door een extern adviesbureau opgesteld meerjaren onderhoudsplan dat jaarlijks wordt herzien. Dit plan geeft inzicht in de onderhoudsverwachting voor de komende 10 jaren.

Voorziening jubileum

De voorziening jubileum is gevormd voor de verplichting die Stichting ZorgAccent heeft jegens haar personeel uit hoofde van jubileumuitkeringen. De waardering is gebaseerd op de netto contante waarde van de in de toekomst te verwachte jubileumuitkeringen. Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met o.a. de blijfkans. Door een daling van de rente, stijging van het aantal medewerkers in vast dienstverband en stijging van de blijfkans is de voorziening gestegen.

Voorziening verzuim

De voorziening verzuim is gevormd voor werknemers die op balansdatum ziek zijn, waarbij de verwachting is dat die langer dan 12 maanden verzuimen. Hierbij is ook rekening gehouden met de transitievergoeding.

Voorziening ERD WGA

Deze voorziening is getroffen in verband met het Eigen Risicodragerschap met betrekking tot de WGA, op basis van verwachting van de hieruit voortvloeiende kosten voor de komende 10 jaar.

5.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

9. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	8.607.328	9.647.385
Overige langlopende schulden	882.812	0
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	9.490.140	9.647.385

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2017	2016
	€	€
Stand per 1 januari	10.680.680	11.730.157
Af: aflossingen	1.276.065	1.049.477
Bij: financial lease	1.624.232	0
Stand per 31 december	11.028.847	10.680.680
Aflossingsverplichting komend boekjaar	1.538.707	1.033.295
Stand langlopende schulden per 31 december	9.490.140	9.647.385

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	1.538.707	1.033.295
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	9.490.140	9.647.385
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	3.823.644	4.239.503

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden.
De aflossingsverplichtingen komende boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

De volgende panden behoren als zekerheid bij de kredietfaciliteit van ING:

- Spoelerstraat 31, Nijverdal - Boekwaarde: € 570757

- Bellavistastraat 1-7, Almelo - Boekwaarde : € 1940552 (inclusief verwerking impairment)

De volgende panden behoren als zekerheid bij de kredietfaciliteit van het WFZ:

- Krönnenzommer, Hellendoorn - Boekwaarde: € 9893405

De reële waarde van de ING lening is € 2486487 (2016: € 2702703), en van de WFZ borg € 4757947 (2016: € 5402965)

De volledige post genoemd onder "Overige langlopende schulden" betreft een financial lease constructie.

5.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

10. Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Crediteuren	2.071.758	1.880.319
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	1.538.707	1.033.295
Pensioenen	386.695	1.792.446
Belastingen en premies	1.109.262	2.333.425
Nog te betalen salarissen	722.339	2.681.288
Vakantiegeld	2.023.856	1.937.524
Vakantiedagen	4.530.945	3.203.951
Eindejaarsuitkering	275.901	0
Overige schulden en overlopende passiva	1.099.336	1.535.517
Totaal overige kortlopende schulden	<u>13.758.799</u>	<u>16.397.765</u>

Toelichting:

Door een wijziging in de afrekensystematiek van het pensioenfonds is de schuld aan pensioenen afgenomen. Door een aanpassing in de cao mbt het moment van uitkeren van de EJU (november) is de loonbelasting hierop in december afgerekend waardoor de post belasting en premies lager is. Ultimo 2016 is in lijn met de Cao-aanpassing de verplichting uit hoofde van de nabetaling van ORT tijdens vakantie ad € 2.179.821 opgenomen, in 2017 is € 1.981.547 uitgekeerd.

De kredietfaciliteit in rekening-courant bij ABN AMRO N.V. bedraagt per 31 december 2017 €1 miljoen (2016: €1 miljoen). Er wordt momenteel geen gebruik gemaakt van deze faciliteit.

11. Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstelt aan markt-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de stichting een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de instelling te beperken.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voor circa 83% geconcentreerd bij de zorgverzekeraars voor een totaalbedrag van € 1993727. Met deze partijen bestaat een langdurige relatie en zij hebben altijd aan hun betalingsverplichtingen voldaan.

Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Liquiditeitsrisico

Het management ziet erop toe dat er steeds voldoende liquide middelen beschikbaar zijn om aan de verplichtingen van de stichting te kunnen voldoen en tevens dat er voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten blijft zodat de stichting steeds binnen de gestelde leningsconvenanten blijft. De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal de A-rating hebben.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan. De reële waarde van de overige in de balans verantwoorde financiële instrumenten wijkt niet materieel af van de boekwaarde.'

5.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

12. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Overige niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen.

Aansprakelijkheid en garanties

De onderneming heeft een bankgarantie afgegeven ten behoeve van huurpanden ter grootte van € 93.400 (2016: € 93.400).

Uit hoofde van verkoop deelneming Naviva zijn - in gezamenlijkheid met de andere verkopende aandeelhouders - garanties verstrekt aan de kopende partij. Deze garanties lopen respectievelijk tot:

- a) 18 maanden na de leveringsdatum van 30 december 2016,
- b) 5 jaar na de leveringsdatum en tot
- c) uiterlijk drie maanden na het verstrijken van de wettelijke termijnen voor belastingaanslagen.

T/m 18 mei 2018 heeft de kopende partij geen aanspraak gemaakt op deze garanties.

Meerjarige financiële verplichtingen

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangaan terzake van erfpacht, huur en operationele leasing.

De verplichting kan als volgt over de resterende looptijd worden gespecificeerd:

	<u>Apparatuur</u>	<u>Huur</u>	<u>Auto's</u>	<u>Totaal</u>
Niet langer dan 1 jaar	164.649	3.701.563	254.600	4.120.812
Tussen 1 en 5 jaar	164.649	12.295.515	329.285	12.789.449
Langer dan 5 jaar	-	15.190.039	-	15.190.039
	<u>329.298</u>	<u>31.187.117</u>	<u>583.885</u>	<u>32.100.300</u>

Toelichting:

Door een aanpassing in de contracten voor apparatuur classificeren deze zich nu als financial lease en worden daarmee opgenomen op de balans (en niet meer onder deze paragraaf).

Waarborgfonds voor de Zorg

De obligoverplichting ten aanzien van het Waarborgfonds voor de Zorgsector bedraagt maximaal 3% van de boekwaarde van de door het Waarborgfonds geborgde leningen en is voor 2017 € 142.738 (2016: € 162.089)

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid

ZorgAccent vormt met ZorgAccent Huishoudelijke hulp B.V. een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Op grond van de Invorderingswet zijn de stichting en de met haar gevoegde dochteronderneming ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de combinatie verschuldigde belasting.

Mogelijke rechten of verplichtingen in het kader van de niet in de balans opgenomen regelingen

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2017 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op € 21.649,7 miljoen (prijsniveau 2016).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2017. Stichting ZorgAccent is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2017.

5.2.5 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetaling op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	47.696.399	9.848.997	19.520.617	149.843	-	77.215.856
- cumulatieve herwaarderingen	5.331.623	377.721	-	-	-	5.709.344
- cumulatieve afschrijvingen	26.119.716	6.637.742	15.597.159	-	-	48.354.619
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>16.245.060</u>	<u>2.833.534</u>	<u>3.923.458</u>	<u>149.843</u>	<u>-</u>	<u>23.151.893</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	446.073	119.465	2.491.599	750.962	-	3.808.100
- mutatie onderhanden werk	104.521	-	6.000	-110.521	-	-
- herwaarderingen	-46.585	46.585	-	-	-	-
- afschrijvingen	1.273.340	325.483	1.375.000	-	-	2.973.823
- bijzondere waardevermindering	435.755	-	-	-	-	435.755
<i>- terugnname geheel afgeschreven activa</i>						
- aanschafwaarde	84.083	29.885	190.446	-	-	304.414
- cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-	-
- cumulatieve afschrijvingen	84.083	29.885	190.446	-	-	304.414
<i>- desinvesteringen</i>						
- aanschafwaarde	17.924	19.695	104.875	-	-	142.494
- cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-	-
- cumulatieve afschrijvingen	-	13.460	67.956	-	-	81.416
per saldo	<u>17.924</u>	<u>6.235</u>	<u>36.919</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>61.078</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-1.129.839</u>	<u>-258.838</u>	<u>1.085.680</u>	<u>640.441</u>	<u>-</u>	<u>337.444</u>
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	48.144.987	9.918.882	21.722.895	790.284	-	80.577.048
- cumulatieve herwaarderingen	5.720.793	424.306	-	-	-	6.145.099
- cumulatieve afschrijvingen	27.308.973	6.919.880	16.713.757	-	-	50.942.612
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>15.115.221</u>	<u>2.574.696</u>	<u>5.009.138</u>	<u>790.284</u>	<u>-</u>	<u>23.489.338</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0%-10%	5%-20%	5%-33%	0%	0%	

5.2.6 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT FINANCIELE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen	Overige deelnemingen	Vorderingen op groepsmaat- schappijen	Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen (overige deelnemingen)	Overige effecten	Vordering op grond van compensa- tieregeling	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2017	724.384	74.880	-	-	-	-	10.379	809.644
Kapitaalstortingen								-
Resultaat deelnemingen	471.781	-33						471.749
Ontvangen dividend	-425.000	-24.500						-449.500
Verstekte leningen / verkregen effecten								-
Ontvangen dividend / aflossing leningen								-
(Terugname) waardeverminderingen							750	750
Amortisatie (dis)agio								-
Overige mutatie								-
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>771.165</u>	<u>50.348</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>11.129</u>	<u>832.642</u>
Som waardeverminderingen	-46.781	24.533	-	-	-	-	-750	-22.998

BIJLAGE

5.2.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017 (enkelvoudig)

Lening gever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2016	Nieuwe leningen 2017	Aflossing 2017	Restschuld 31 december 2017	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2017	Aflossings- wijze	Aflossing 2018	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
BNG	20-mei-11	3.342.511	17	annuïteit	3,93%	2.575.013		172.062	2.402.951	0	11	annuïteit	178.824	Borg Gem. Almelo
ABN Amro	1-mei-91	473.318	40	lineair	4,20%	171.535		11.835	159.700	100.525	14	lineair	11.835	Borg WfZ
BNG	30-dec-05	6.600.000	15	lineair	3,61%	1.760.000		440.000	1.320.000	0	3	lineair	440.000	Borg WfZ
BNG	5-sep-02	430.000	20	lineair	2,41%	123.625		21.500	102.125	0	5	lineair	21.500	Borg WfZ
NWB	1-apr-01	6.008.876	35	lineair	4,25%	3.347.805		171.682	3.176.122	2.317.712	19	lineair	171.682	Borg WfZ
ING	16-dec-10	4.000.000	19	lineair	4,40%	2.702.703		216.216	2.486.487	1.405.407	12	lineair	216.216	Hypotheek
Subtotaal						10.680.680	0	1.033.295	9.647.385	3.823.644			1.040.057	
CHG	1-jul-17	855.769	3,5	fin. lease	2,70%	0	855.769	118.090	737.679	0	3	annuïteit	242.557	
CHG	1-jul-17	768.463	3	fin. lease	2,70%	0	768.463	124.680	643.783	0	2,5	annuïteit	256.093	
Subtotaal						0	1.624.232	242.770	1.381.462	0			498.650	
TOTAAL						10.680.680	1.624.232	1.276.065	11.028.847	3.823.644			1.538.707	

5.2.8 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

BATEN

13. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet	34.145.194	32.467.112
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg	46.877.162	44.942.041
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	3.035.311	3.143.933
Overige zorgprestaties	337.150	396.784
Totaal	<u>84.394.817</u>	<u>80.949.870</u>

Toelichting:

Stijging van de omzet ZVW wordt met name gerealiseerd in GRZ en 1e lijns verblijf.

WLZ: de bezettingsgraad is toegenomen doordat de afname van de lage ZZP's ruimschoots is gecompenseerd door toename in de hoge ZZP's.

14. Subsidies(exclusief Wmo ex Jeugdzorg)

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Subsidies WLZ/Zvw-zorg	50.818	61.862
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS (waaronder opleidingsfonds)	428.791	547.902
Totaal	<u>479.609</u>	<u>609.764</u>

Toelichting:

Met ingang van 2017 wordt de vergoeding voor Eerstelijnsverblijf gefinancierd vanuit de ZVW en is niet langer een subsidie. De vergelijkende cijfers van 2016 zijn hierop aangepast.

15. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Overige dienstverlening (waaronder 2e-4e geldstroom UMC's voor onderzoek):		
Lidmaatschap gezondheidsservice	262.499	268.819
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):		
Huuropbrengsten	1.037.423	1.046.079
Doorberekende kosten inzake administratie	40.719	33.813
Voedingsopbrengsten	213.095	216.357
Overige opbrengsten	861.035	1.259.918
Totaal	<u>2.414.771</u>	<u>2.824.986</u>

Toelichting:

De overige opbrengsten kent een grote variëteit aan opbrengstsoorten. De daling wordt verklaard door een lagere opbrengst bij de verkoop van onroerend goed in 2017 dan in 2016.

5.2.8 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

LASTEN

16. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Lonen en salarissen	47.693.119	45.511.696
Sociale lasten	8.590.821	6.875.874
Pensioenpremie	4.139.813	3.638.138
Andere personeelskosten	2.109.446	4.371.049
Subtotaal	<u>62.533.199</u>	<u>60.396.757</u>
 Personeel niet in loondienst	 1.629.521	 1.138.991
 Totaal personeelskosten	 <u><u>64.162.720</u></u>	 <u><u>61.535.749</u></u>
 Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in Fte's) per segment:		
- Verpleeghuiszorg en verzorgingshuiszorg	578	559
- Wijkverpleging	561	558
- Ondersteunende diensten	46	45
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van fulltime eenheden	<u>1.184</u>	<u>1.162</u>
 Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	 0	 0

Toelichting:

De stijging in de personeelskosten is te verklaren uit een stijging van het aantal Fte (22 ; +0,5%), en door de CAO stijging. Door een daling van het verzuim wordt dit weer verlaagd. Ultimo 2016 is sprake van een incidentele last uit hoofde van de verplichting als gevolg van de nabetaling ORT tijdens vakantie ad € 2.179.821. In 2017 meer gebruik gemaakt van 'Personeel niet in loondienst'.

17. Afschrijvingen op materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Afschrijvingen:		
Afschrijvingen materiële vaste activa	2.973.823	2.677.247
Totaal afschrijvingen	<u>2.973.823</u>	<u>2.677.247</u>

18. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
Terugname bijzondere waardeverminderingen materiële vaste activa	-982.244	0
Bijzondere waardeverminderingen materiële vaste activa	1.417.999	1.574.335
Totaal	<u>435.755</u>	<u>1.574.335</u>

Toelichting:

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen, die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

In 2017 heeft opnieuw een bedrijfswaardeberekening plaatsgevonden als gevolg van het opnemen van de zorgexploitatie in de bedrijfswaardeberekening. Dit in combinatie met een afwaardering van de panden aan de Bellavistastraat leidt tot een afwaardering ad € 435.755. De afschrijvingen zijn met 11% toegenomen als gevolg van de verhoogde investering ten opzichte van vorig jaar.

5.2.8 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

LASTEN

19. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	5.055.765	4.548.343
Algemene kosten	5.625.789	5.619.445
Bewonersgebonden kosten	1.246.465	1.046.589
Onderhoud en energiekosten	2.407.761	2.009.212
Huur en leasing	3.901.345	3.994.520
Dotaties en vrijval voorzieningen	-300.515	-362.703
Totaal overige bedrijfskosten	<u>17.936.610</u>	<u>16.855.405</u>

Toelichting:

De overige bedrijfskosten zijn o.a. gestegen door het gedeeltelijk uitbesteden van de schoonmaak. De stijging van de bezettingsgraad in combinatie met een verzwaring van de zorg leidt tot hogere uitgaven in de bewonersgebonden kosten. Door een interne splitsing van de onderhoudskosten in correctief en preventief is er ogenschijnlijk sprake van een stijging van de kosten op onderhoud.

20. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rentebaten	36.775	48.053
Resultaat deelnemingen	471.780	966.740
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	0	0
Subtotaal financiële baten	<u>508.555</u>	<u>1.014.793</u>
Rentelasten	-439.741	-458.783
Resultaat deelnemingen	-33	-75
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	0	0
Subtotaal financiële lasten	<u>-439.774</u>	<u>-458.858</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>68.781</u>	<u>555.935</u>

Toelichting:

Door de verkoop van Naviva in 2016 is het resultaat deelnemingen over dat jaar hoger dan in 2017.

5.2.8 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting ZorgAccent heeft de jaarrekening 2017 vastgesteld in de vergadering van 26 april 2018

De raad van toezicht van de Stichting ZorgAccent heeft de jaarrekening 2017 goedgekeurd in de vergadering van 15 mei 2018

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 3.1.2.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Almelo, 18 mei 2018

W.G.

Mevr. A Poolen-van den Brink MBA
Voorzitter Raad van Bestuur

W.G.

De heer dr. B.J.N. Schreuder
Voorzitter RvT

W.G.

De heer J. van der Meulen MBA
Lid RvT

W.G.

Mevr. mr. L.M. Kraan
Lid RvT

W.G.

De heer ing. J.B.N.M Oude Engberink
Lid RvT

W.G.

De heer drs. F.J. van der Lee
Lid RvT

5.2.8 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

5.3 OVERIGE GEGEVENS

5.3 OVERIGE GEGEVENS

5.3.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald, conform artikel 12.5, dat het behaalde resultaat uitsluitend kan worden aangewend ten bate van het algemeen maatschappelijk belang.

5.3.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Denkt in mogelijkheden

Bellavistastraat 3

7604 AD Almelo

Postbus 226

7600 AE Almelo

T. 0900 0678 (lokaal tarief)

www.zorgaccent.nl